2022 m. spalio 20 d., ketvirtadienis

P9_TA(2022)0373

2022 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencija Šarm aš Šeiche (Egiptas) (COP27)

2022 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2022 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Šarm aš Šeiche (Egiptas) (COP 27) (2022/2673(RSP))

(2023/C 149/05)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir į jos Kioto protokolą,

— atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. per 21-ąją UNFCCC šalių konferenciją (COP 21) Paryžiuje priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas),

— atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 31 d. – lapkričio 13 d. Glazge (Jungtinė Karalystė) vykusias 26-ąją UNFCCC šalių konferenciją (COP 26), 16-ąją šalių konferenciją, kuri laikoma Kioto protokolo šalių susitikimu (CMP 16), šalių konferencijos, kuri laikoma Paryžiaus susitarimo šalių susitikimu, trečiąją sesiją (CMA 3) ir 2021 m. lapkričio 13 d. priimtą Glazgo klimato paktą,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. spalio 21 d. rezoliuciją dėl 2021 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Glazge (Jungtinė Karalystė) (COP 26) ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties ([2]),

— atsižvelgdamas į Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąją ataskaitą dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, specialiąją ataskaitą dėl klimato kaitos ir žemės, specialiąją ataskaitą dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui ir 6-ąją vertinimo ataskaitą (AR6),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos ([3]),

— atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. ([4]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl 2022-ųjų – Europos žalesnių miestų metų ([5]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) ([6]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),

([1]) OL C 184, 2022 5 5, p. 118.
([2]) OL C 232, 2021 6 16, p. 28.
([3]) OL C 445, 2021 10 29, p. 156.
([4]) OL L 114, 2022 4 12, p. 22.
([5]) OL C 385, 2021 9 22, p. 167.
([6]) OL L 243, 2021 7 9, p. 1.

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl Europos žaliojo kurso ([7]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl ES veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, stiprinimo ([8]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 17 d. UNFCCC apibendrinamąją ataskaitą dėl nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų pagal Paryžiaus susitarimą,

— atsižvelgdamas į JT aplinkos programos (UNEP) 2021 m. spalio 26 d. ataskaitą dėl atotrūkio išmetamųjų teršalų srityje „Įkaitusi atmosfera“ (angl. „The Heat Is On“), 2021 m. lapkričio 1 d. ataskaitą dėl atotrūkio prisitaikymo prie klimato kaitos srityje „Artėjanti audra“ (angl. „The Gathering Storm“) ir 2021 m. spalio 20 d. ataskaitą dėl gamybos apimties atotrūkio,

— atsižvelgdamas į 2022 m. kovo mėn. Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) pagrindinę ataskaitą „Pasaulio energetikos apžvalga: išmetamo CO_2 kiekiai 2021 m.“,

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės mėn. TEA ataskaitą „Nulinis grynasis anglies dioksido kiekis iki 2050 m. Pasaulinio energetikos sektoriaus planas“ ir 2020 m. energetikos technologijų perspektyvų ataskaitą,

— atsižvelgdamas į 2021 m. Jungtinių Tautų Miškų forumo sekretoriato ataskaitą dėl visuotinių tikslų miškų srityje,

— atsižvelgdamas į Santjago nuostolių ir žalos tinklą,

— atsižvelgdamas į Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programą 2015–2030 m.,

— atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio mėn. Pasaulinės meteorologijos organizacijos (WMO) ataskaitą dėl pasaulio klimato padėties 2020 m. ir į 2022 m. gegužės mėn. ataskaitą dėl pasaulio klimato padėties 2021 m.,

— atsižvelgdamas į JT Nelaimių rizikos mažinimo biuro (UNDRR) 2022 m. pasaulinio vertinimo ataskaitą dėl nelaimių rizikos mažinimo (GAR2022),

— atsižvelgdamas į UNFCCC nuolatinio komiteto finansų klausimais pirmąją ataskaitą dėl besivystančių valstybių, kurios yra susitarimo šalys, poreikių, susijusių su Konvencijos ir 2021 m. Paryžiaus susitarimo įgyvendinimu, nustatymu (NDR),

— atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 31 d. Tarpvyriausybinės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) parengtą pasaulinio biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų įvertinimo ataskaitą ir į jos 2020 m. spalio 29 d. seminaro ataskaitą dėl biologinės įvairovės ir pandemijos,

— atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 21 d. Tarybos išvadas „ES diplomatija klimato srityje. Spartesnis Glazgo rezultatų įgyvendinimas“,

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. balandžio 28 d. rezoliuciją dėl dirvožemio apsaugos ([9]),

— atsižvelgdamas į JT Moterų padėties komisijos (CSW66) suderintas išvadas „Lyčių lygybės užtikrinimas ir visų moterų ir mergaičių įgalėjimas atsižvelgiant į klimato kaitą, ekologinės ir nelaimių rizikos mažinimo politiką ir programas 2022 m“,

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020)0098),

([7]) OL C 270, 2021 7 7, p. 2.
([8]) OL C 385, 2021 9 22, p. 10.
([9]) OL C 506, 2021 12 15, p. 38.

2022 m. spalio 20 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 4 d. Tarybos išvadas dėl kovos su klimato kaita finansavimo rengiantis 2022 m. lapkričio 6–18 d. Šarm El Šeiche vyksiančiai 27-ajai UNFCCC šalių konferencijai (COP 27),

— atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos išvadas dėl vandens klausimo įgyvendinant ES išorės veiksmus,

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos komunikatą „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021)0082),

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 18 d. UNEP ataskaitą „Taikos su gamta kūrimas: mokslinis planas, skirtas kovai su klimato, biologinės įvairovės ir taršos ekstremaliomis situacijomis“,

— atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 6 d. UNEP ataskaitą „Pasaulinis metano vertinimas. Išmetamo metano kiekio mažinimo nauda ir sąnaudos“,

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 23 d. rezoliuciją dėl darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo ir pasiekimo ([10]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 9 d. rezoliuciją „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ ([11]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą dėl išmetamo metano kiekio mažinimo ES strategijos (COM(2020)0663),

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 10 d. bendro IPBES ir IPCC seminaro ataskaitą dėl biologinės įvairovės ir klimato kaitos,

— atsižvelgdamas į Tarybai ir Komisijai pateiktus klausimus dėl 2022 m. Klimato kaitos konferencijos, kuri vyks Šarm aš Šeiche (Egiptas) (COP 27) (O-000041/2022 – B9-0027/2022 ir O-000042/2022 – B9-0028/2022),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi Paryžiaus susitarimas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d.; kadangi iki 2022 m. rugsėjo mėn. 193 iš 197 JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių yra deponavusios savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus;

B. kadangi JT paskelbė, kad susidarė kritinė klimato ir aplinkos padėtis, ir įsipareigojo nedelsiant imtis konkrečių veiksmų, reikalingų kovoti su šia grėsme ir ją suvaldyti, kol dar nevėlu; kadangi biologinės įvairovės nykimas ir klimato kaita yra tarpusavyje susiję ir paaštrina vienas kitą ir kelia vienodą grėsmę gyvybei mūsų planetoje, todėl šias problemas reikėtų nedelsiant spręsti kartu;

C. kadangi 2020 m. gruodžio 17 d. ES ir jos valstybės narės pateikė UNFCCC atnaujintus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmų planus, pagal kuriuos ES įsipareigoja visos ekonomikos mastu siekti privalomo tikslo iki 2030 m. nacionaliniu lygmeniu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, nesinaudojant tarptautiniais kreditais; kadangi šis tikslas Sąjungos teisėje įtvirtintas Reglamentu (ES) 2021/1119;

D. kadangi, remiantis UNEP 2021 m. išmetamųjų teršalų kiekio atotrūkio ataskaita, iki šiol Paryžiaus susitarimą pasirašiusių šalių prisiimtų įsipareigojimų nepakaks, kad būtų pasiektas bendras tikslas, ir iki amžiaus pabaigos temperatūra pasaulyje pakils 2,7 °C; tai rodo, kad pasaulis vis dar pavojingai atsilieka siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų; kadangi dėl savaiminių grįžtamojo ciklo ryšių pasaulinis atšilimas gali dar labiau padidėti; kadangi dažnesnės

([10]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0263.
([11]) OL C 67, 2022 2 8, p. 25.

karščio bangos, sausros ir potvyniai jau viršija augalų ir gyvūnų tolerancijos ribas ir sukelia masinį nykimą, pvz., medžių ir koralų; kadangi šie ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai vyksta vienu metu ir sukelia grandininę reakciją, kurią vis sudėtingiau valdyti ([12]); kadangi daugelyje nacionalinių klimato planų veiksmų planuojama imtis po 2030 m., o daugelis UNFCCC šalių nesiėmė pakankamų veiksmų, kad galėtų bent tikėtis įgyvendinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus;

E. kadangi, remiantis 6-ąja IPCC vertinimo ataskaita, siekiant apriboti atšilimą iki maždaug 1,5 °C, bet ne daugiau, reikia, kad pasaulyje išmetamas ŠESD kiekis pasiektų piką ne vėliau kaip 2025 m., o iki 2030 m. būtų sumažintas 43 proc., palyginti su 2019 m. lygiu; tuo pat metu metano kiekis taip pat turėtų būti sumažintas maždaug trečdaliu; kadangi net pagal optimistinį scenarijų pasaulinės temperatūros vidurkio apribojimas iki 1,5 °C sukeltų nepataisomas neigiamas pasekmes žmogaus sukurtoms sistemoms ir ekosistemai ir smarkiai aplenktų bei gerokai sumažintų prisitaikymo prie klimato kaitos pajėgumus, o tai sukeltų nuostolių ir žalos; kadangi, pasak Pasaulinės meteorologijos organizacijos, dabar esama beveik 50 proc. rizikos, kad 2022–2026 m. laikotarpiu pasaulinis atšilimas laikinai viršys 1,5 °C; kadangi, TEA teigimu, pasaulinis ekonomikos atsigavimas po COVID-19 krizės nėra pageidaujamas tvarus atsigavimas; kadangi 2021 m. pasaulyje išmesto CO_2 kiekio padidėjimas daugiau kaip 2 mlrd. tonų buvo didžiausias istorijoje padidėjimas per vienus metus vertinant absoliučiais skaičiais ir atsvėrė bei viršijo ankstesnių metų dėl pandemijos sumažėjusį teršalų kiekį, kurį nulėmė sumažėjęs ekonominės veiklos mastas; kadangi 2021 m. daugiau kaip 40 proc. viso pasaulyje išmetamo CO_2 kiekio augimo lėmė anglys;

F. kadangi didžioji dalis sintetinių azoto trąšų teršalų kiekio išmetama jomis patręšus dirvožemį ir patenka į atmosferą diazoto oksido forma (N_2O), o tai yra nuolatinės ŠESD, kurių visuotinio atšilimo potencialas yra 265 kartus didesnis, palyginti su CO_2 potencialu; kadangi sintetinių azoto trąšų gamyba sudarė 35,2 proc. viso su sintetinėmis azoto trąšomis susijusio išmetamo teršalų kiekio, laukuose išmetamas teršalų kiekis sudarė 62,4 proc., o transporto sektoriuje – likusius 2,4 proc. viso išmetamo teršalų kiekio; kadangi keturi didžiausi teršėjai (Kinija, Indija, JAV ir ES) kartu išmetė 63 proc. viso išmetamo teršalų kiekio;

G. kadangi, remiantis TEA energijos technologijų perspektyvų ataskaita, nulinei taršai pasiekti reikia gerokai paspartinti švarių technologijų (angl. „cleantech“) kūrimą ir diegimą; kadangi pusė priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, kad iki 2050 m. būtų pasiektas nulinis grynasis išmetamas CO_2 kiekis, veiksmų bus vykdoma naudojant dabar laboratorijose kuriamas ar demonstruojamas technologijas;

H. kadangi energetikos krizės metu į pirmą planą iškilo energetinio saugumo klausimai ir poreikis sumažinti energijos paklausą bei įvairinti energetikos sistemą, kuriant didesnę paklausą esamiems ir greitai atsirasiantiems atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo sprendimams; kadangi neteisėta Rusijos karinė invazija į Ukrainą ir jos padariniai dar labiau padidino poreikį skubiai pertvarkyti pasaulinę energetikos sistemą; kadangi pernelyg didelė priklausomybė nuo iškastinio kuro ir nestabilumas pasaulinėse energijos rinkose dar kartą pabrėžia, jog tiek Europoje, tiek visame pasaulyje reikia teikti pirmenybę investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą ir pakankamumą, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, ilgalaikį energijos kaupimą, novatorišką švarių technologijų diegimą, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, pažangiųjų tinklų sprendimus ir netaršias tvarias technologijas, taip pat sukurti socialinį ir ekonominį modelį, kuris būtų suderinamas su sveika aplinka ateities kartoms ir atitiktų planetos išgales; kadangi reikėtų remti mokslinius tyrimus ir naujų ekologiškų technologijų kūrimą, nes jos gali būti svarbios švelninant klimato kaitą ir siekiant tvaraus ekonomikos augimo ir ES konkurencingumo;

([12]) IPCC prisitaikymo prie klimato kaitos ataskaita, 2022 m.

2022 m. spalio 20 d., ketvirtadienis

I. kadangi IPCC paragino visas pasaulio valstybes užtikrinti, kad pasaulinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, tačiau 2020 m. atšilimas jau apytiksliai 1,2 °C viršijo ikipramoninį lygį; kadangi, pasak IPCC, nėra jokių abejonių, jog atmosferos, vandenynų ir žemės šilimą lėmė žmogaus veikla, o jos sukeltos klimato kaitos pasekmės jaučiamos vis dažniau pasireiškiant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams, be kita ko, karščio bangoms, sausroms, potvyniams, pūgoms, uraganams ir didžiuliams gaisrams; kadangi 2000–2019 m. vien nuo potvynių, sausrų ir audrų nukentėjo beveik 4 mlrd. žmonių visame pasaulyje, o 300 000 žmonių žuvo; kadangi laikotarpiu po 1980–1999 m. tokių ekstremalių meteorologinių reiškinių dažnumas drastiškai padidėjo – potvynių padaugėjo 134 proc., audrų – 40 proc., o sausrų – 29 proc. ([13]);

J. kadangi moksliškai įrodyta, jog sveikatos, aplinkos ir klimato krizės yra tarpusavyje susijusios; kadangi ekstremalios oro sąlygos, biologinės įvairovės nykimas, dirvožemio degradacija ir vandens trūkumas priverčia žmones trauktis iš gyvenamų teritorijų ir turi didžiulį poveikį jų sveikatai; kadangi, Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, klimato kaita yra pati didžiausia grėsmė žmonijos sveikatai ir dėl jos 2030–2050 m. kasmet mirs maždaug 250 000 daugiau žmonių ([14]); kadangi pasaulio mastu apie septyni milijonai ankstyvų mirčių ištinka dėl oro taršos, o tiesioginės žalos sveikatai, įskaitant psichikos sveikatą, išlaidos, kaip vertinama, iki 2030 m. gali padidėti iki 2–4 mlrd. USD per metus;

K. kadangi UNDRR 2022 m. pasaulinio vertinimo ataskaitoje (GAR 2022) nurodyta, jog per pastaruosius du dešimtmečius kasmet įvyko 350–500 vidutinio ir didelio masto nelaimių, ir prognozuojama, kad iki 2030 m. nelaimių skaičius pasieks 560 nelaimių per metus arba 1,5 nelaimės per dieną;

L. kadangi klimato kaita yra pagrindinis aplinkos būklės blogėjimą lemiantis veiksnys, darantis neigiamą poveikį aprūpinimo maistu ir vandeniu saugumui, galimybei naudotis gamtos ištekliais ir kenkiantis žmonių sveikatai; kadangi vandens trūkumas, potvyniai ir sausros Europoje kelia didelį pavojų, o dėl pakopinio ir šalutinio poveikio vandens trūkumas daro poveikį įvairiems sektoriams visoje ES; kadangi didesnis vandens naudojimo efektyvumas yra svarbi prisitaikymo prie klimato kaitos galimybė; kadangi siekiant užtikrinti atsparią ir ekologišką visuomenę Europoje ir už jos ribų turėtų būti diegiami skaitmeniniai sprendimai; kadangi reikia sutelkti visus suinteresuotuosius subjektus ir sektorius kuriant pažangiai vandenį vartojančią visuomenę ir sykiu sprendžiant prisitaikymo prie klimato kaitos, apsirūpinimo maistu ir vandeniu saugumo, biologinės įvairovės apsaugos ir efektyviai išteklius naudojančios bei konkurencingos ekonomikos klausimus; kadangi ES ir valstybės narės šį požiūrį formuoti turėtų visų pirma įgyvendindamos Europos kaimynystės politiką, ES išorės veiksmus ir JT darbotvarkes;

M. kadangi prognozuojama, jog pasaulio klimatui atšilus 2 °C su klimatu susijusi rizika sveikatai, pragyvenimo lygiui, aprūpinimui maistu, vandens tiekimui ir ekonomikos augimui bus daug didesnė; kadangi prognozuojama, jog apribojus pasaulio klimato atšilimą iki 1,5 °C, palyginti su 2 °C, poveikis sausumos, gėlo vandens ir pakrančių ekosistemoms sumažės ir jos galės toliau teikti žmonėms daugiau paslaugų; kadangi dėl šių priežasčių būtina dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad temperatūros kilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;

N. kadangi Paryžiaus susitarimo preambulėje pripažįstama „visų ekosistemų vientisumo ir biologinės įvairovės, įskaitant vandenynus, išsaugojimo užtikrinimo svarba“ ir kadangi UNFCCC 4 straipsnio 1 dalies d punkte pabrėžiama, kad jos šalys privalo skatinti tvarų visų ŠESD absorbentų ir kaupėjų, įskaitant biomasę, miškus ir vandenynus, taip pat kitas sausumos, pakrančių ir jūros ekosistemas, valdymą, išsaugojimą ir gausinimą; kadangi IPBES parengtoje biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų pasaulinio įvertinimo ataskaitoje pabrėžiama, kad tvarus gamtos išteklių naudojimas bus būtinas norint prisitaikyti prie pavojingo antropogeninio kišimosi į klimato sistemą ir jį sušvelninti;

([13]) JT Nelaimių rizikos mažinimo biuras, „Nelaimių kaina žmonijai: pastarųjų 20 metų 2000–2019 m. laikotarpio apžvalga“ (angl. „The human costs of disasters: an overview of the last 20 years 2000–2019“, 2019), https://www.undrr.org/media/48008/download.

([14]) https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health#:~:text=Climate%20change%20affects%20the%20social,malaria%2C%20diarrhoea%20and%20heat%20stress

O. kadangi itin svarbu išsaugoti vandenynus, kad jie galėtų atlikti savo vaidmenį klimato sistemoje, t. y. panaudoti ir paskirstyti natūralų ir antropogeninį CO_2 ir šilumą, taip pat remti ekosistemą; kadangi iš 2019 m. IPCC specialiosios ataskaitos dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui matyti, jog nuo 1970 m. vandenynai laipsniškai šilo ir klimato sistemoje absorbavo daugiau kaip 90 proc. perteklinės šilumos; kadangi vandenynų atšilimas daro poveikį pakrantės ekosistemoms, todėl dažniau pasitaiko jūros vandens temperatūros šuolių, vyksta rūgštėjimas, prarandamas deguonis, didėja druskingumas ir jūros lygis;

P. kadangi Glazgo klimato pakte pripažįstamas pakto nepasirašiusių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, čiabuvius, vietos bendruomenes, jaunimą, vaikus, vietos ir regionines vyriausybes ir kitus suinteresuotuosius subjektus, svarbus vaidmuo prisidedant prie pažangos siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų ir pabrėžiamas skubus poreikis įvairiais lygmenimis imtis bendradarbiavimo veiksmų;

Q. kadangi klimato kaita tiesiogiai ar netiesiogiai kelia grėsmę ir visapusiškam naudojimuisi žmogaus teisėmis, įskaitant teises į gyvybę, vandenį ir sanitarines sąlygas, maistą, sveikatą ir būstą; kadangi žmonių gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos yra neatsiejamai susijęs su jų galimybėmis naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir su gera ekosistemų būkle, nuo kurių priklauso jų pragyvenimo lygis ir gerovė; kadangi, Tarptautinės migracijos organizacijos duomenimis, dėl klimato kaitos poveikio daugiau kaip 200 mln. žmonių gali būti priversti migruoti; kadangi vidaus migracijos dėl klimato kaitos mastas bus didžiausias skurdžiausiose ir labiausiai klimato kaitos pažeidžiamuose regionuose; kadangi visuotiniai veiksmai mažinant išmetamą ŠESD kiekį gali iš esmės, gal net 80 proc. iki 2050 m., sulėtinti vidaus migrantų dėl klimato skaičiaus didėjimą ([15]);

R. kadangi pastarieji septyneri metai (2015–2021 m.) buvo šilčiausi registruoti metai; kadangi jūros lygis 2021 m. taip pat pasiekė naują rekordą; kadangi visame pasaulyje jūros lygis 2013–2021 m. vidutiniškai kilo 4,5 mm kasmet, o keliuose regionuose, pasak WMO, jis kyla daug greičiau nei pasaulinis vidurkis; kadangi 2021 m. aukščiausiame Grenlandijos ledyno taške pirmą kartą istorijoje buvo užregistruoti krituliai;

S. kadangi 1 proc. turtingiausių pasaulio gyventojų dėl vartojimo išmetamų teršalų kiekis 2030 m. bus 30 kartų didesnis, palyginti su pasauliniu vieno gyventojo išmetamu teršalų kiekiu, o skurdžiausių pusės pasaulio gyventojų vartojimo rodiklis ir toliau išliks keletą kartų mažesnis už tą lygį ([16]);

T. kadangi dauguma besivystančių šalių į atmosferą išmeta labai mažai klimato kaitą sukeliančių ŠESD; kadangi besivystančiose šalyse padidėjo klimato kaitos poveikis; kadangi išteklių, kuriuos jos gali sutelkti prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmams, skirtiems kovoti su neigiamu klimato kaitos poveikiu ir užtikrinti atsparumą klimato kaitai bei tvarų vystymąsi, akivaizdžiai nepakanka;

U. kadangi UNFCCC pirmojoje ataskaitoje dėl besivystančių valstybių, kurios yra susitarimo šalys, poreikių nurodyta, jog besivystančių šalių išlaidos, reikalingos nacionaliniu lygmeniu nustatytiems įpareigojantiems veiksmams įgyvendinti, sudaro 5,8–5,9 trln. USD, iš kurių 502 mlrd. USD įvardijami kaip poreikiai, kurie turi būti finansuojami iš tarptautinių šaltinių;

([15]) Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Pasaulio bankas „Veiksmai dėl vidaus migracijos dėl klimato kaitos. II dalis“ (angl. „Groundswell, Acting on Internal Climate Migration, Part II“), 2021 m., https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36248.

([16]) Europos aplinkos politikos institutas (IEEP) ir „Oxfam“, „Anglies dioksido nelygybė“ (angl. „Carbon Inequality“), 2021 m. lapkričio mėn., https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621305/bn-carbon-inequality-2030-051121-en.pdf.

2022 m. spalio 20 d., ketvirtadienis

V. kadangi 2020 m. „Global Witness“ užregistravo 227 žemės ir aplinkos gynėjų žmogžudystes, iš kurių 71 proc. dirbo gindami pasaulio miškus nuo miškų naikinimo ir pramonės plėtros, o kiti žuvo dirbdami savo darbą, susijusį su upių, pakrančių zonų ir vandenynų apsauga; kadangi 2020 m. daugiausia smurto prieš žemės ir aplinkos gynėjus įvykdyta globaliuosiuose Pietuose, o globaliojoje Šiaurėje užfiksuota mažiau nei 1 proc. visų registruotų mirtinų išpuolių; kadangi 2015–2019 m. daugiau nei trečdalis visų mirtinų išpuolių buvo nukreipti prieš čiabuvius, nepaisant to, kad jie sudaro tik 5 proc. pasaulio gyventojų ([17]);

1. primena, kad klimato ir biologinės įvairovės krizės yra bene didžiausi iššūkiai, su kuriais susiduria žmonija, ir kad viso pasaulio vyriausybės ir subjektai turi visomis išgalėmis stengtis kuo skubiau juos įveikti ir traktuoti šias krizes kaip susijusias; pabrėžia, kad tarptautinis bendradarbiavimas, regioninių ir vietos vyriausybių, įmonių, taip pat kitų nevalstybinių subjektų dalyvavimas, solidarumas, teisinga pertvarka, nuoseklūs veiksmai, grindžiami mokslu ir tvirtu įsipareigojimu didinti užmojus ir derinti politiką su užmojais, yra būtini siekiant įvykdyti mūsų bendrą pareigą apriboti pasaulio klimato atšilimą bei užkirsti kelią biologinės įvairovės nykimui ir taip apsaugoti visą planetą ir dabartinės bei ateities kartų gerovę;

2. reiškia susirūpinimą dėl UNEP 2021 m. išmetamųjų teršalų kiekio atotrūkio ataskaitos išvadų ir jos 2021 m. lapkričio 4 d. paskelbto priedo, visų pirma dėl to, kad, nepaisant prisiimtų platesnio užmojo įsipareigojimų klimato srityje, paskelbtų iki COP 26 ir jo metu, prognozuojamas išmetamųjų teršalų kiekis leis pasaulio temperatūrai ir toliau kilti 2,7 °C, jei kartu su kitomis klimato kaitos švelninimo priemonėmis nebus visapusiškai įgyvendinti nacionaliniai 2030 m. klimato tikslai, kurie turėtų gerokai viršyti Paryžiaus susitarimo tikslus norint užtikrinti, kad visuotinis atšilimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C ir siektų 1,5 °C; yra susirūpinęs dėl to, kad tebedidėja ir išmetamųjų teršalų kiekis, ir atotrūkis išmetamųjų teršalų srityje; pabrėžia, jog norint užtikrinti, kad pasaulio klimato atšilimas neviršytų 1,5 °C, reikia greitai, iš esmės ir tvariai sumažinti pasaulinį išmetamą ŠESD kiekį, be kita ko, iki 2030 m. išmetamą CO_2 kiekį sumažinti 43 proc., palyginti su 2019 m. lygiu; primena, kad priimdamos Glazgo klimato paktą visos šalys pripažino, jog apribojus vidutinės pasaulio temperatūros kilimą iki 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, būtų gerokai sumažinta klimato kaitos rizika ir poveikis;

3. pabrėžia, kad, remiantis UNEP 2021 m. ataskaita dėl atotrūkio išmetamųjų teršalų srityje, išmetamo metano kiekio mažinimas iškastinio kuro, atliekų ir žemės ūkio sektoriuose galėtų padėti panaikinti atotrūkį išmetamųjų teršalų srityje ir sumažinti atšilimą trumpuoju laikotarpiu, tačiau pažymi, jog tam, kad tai įvyktų, būtina skubiai nustatyti aiškiai apibrėžtas taisykles, kuriomis būtų siekiama faktiškai sumažinti išmetamą teršalų kiekį, kartu taikant pažangos stebėjimo ir skaidrumo užtikrinimo priemones;

4. pabrėžia, kad vis daugiau valstybių įsipareigoja iki amžiaus vidurio pasiekti nulinio išmetamųjų teršalų kiekio tikslus, tačiau pažymi, kad šie įsipareigojimai turi būti skubiai paversti tvirtais trumpalaikiais tikslais, politika ir veiksmais, kurie būtų užtikrinami finansiniais ištekliais ir atsispindėtų jų persvarstytuose nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose kaip padidinti 2030 m. klimato srities tikslai, kad pasaulyje išmetamas ŠESD kiekis kuo greičiau nustotų didėti; yra tokios pat nuomonės kaip UNEP, kad daugumoje nacionalinių klimato politikos veiksmų planų veiksmų numatoma imtis po 2030 m. ir kad dauguma ilgalaikių su poveikio klimatui neutralumu susijusių pažadų yra gana dviprasmiški ir stokoja skaidrumo;

5. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į naujausią WMO klimato būklės ataskaitą, iš kurios matyti, kad keturi svarbūs klimato rodikliai: jūros lygio didėjimas, vandenynų šilimas, vandenynų rūgštėjimas ir ŠESD koncentracija – 2021 m. buvo rekordiškai aukšti;

([17]) „Global Witness“, „Paskutinė gynybos linija. Pramonės sektoriaus šakos, dėl kurių kyla klimato krizė ir išpuoliai prieš žemės ir aplinkos gynėjus“ (angl. „Last Line of Defence, The industries causing the climate crisis and attacks against land and environmental defenders“), 2021 m. rugsėjo mėn., https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/last-line-defence/.

Glazgo klimato paktas ir COP 27 Šarm aš Šeiche

6. atkreipia dėmesį į pažangą, padarytą per COP 26 ir rengiant Glazgo klimato paktą; vis dėlto pabrėžia, kad visuotinio atšilimo apribojimas iki 1,5 °C bus pasiektas tik tuo atveju, jei per šį kritinį dešimtmetį iki 2030 m. bus imtasi skubių veiksmų; pažymi, kad COP 26 prašė šalių savo nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose persvarstyti ir sustiprinti 2030 m. tikslus, nes iki 2022 m. pabaigos juos būtina suderinti su Paryžiaus susitarime nustatytu temperatūros tikslu, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes; primygtinai ragina visas UNFCCC šalis iki COP 27 sustiprinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, kad būtų panaikintas užmojų atotrūkis, ir pakoreguoti savo politiką, kad ji būtų suderinama su šiuo užmoju; ragina ES ir visas G20 valstybes imtis pasaulinės lyderystės šioje srityje;

7. palankiai vertina COP 26 sprendimą parengti darbo programą, siekiant skubiai padidinti klimato kaitos švelninimo užmojus ir įgyvendinti juos per šį kritinį dešimtmetį taip, kad būtų papildytas bendros pažangos įvertinimas, kasmet atnaujinti apibendrinamąją nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų ataskaitą prieš kiekvieną COP ir sušaukti metinį aukšto lygmens ministrų apskritojo stalo susitikimą dėl užmojų iki 2030 m.; ragina COP 27 patvirtinti šią darbo programą ir užtikrinti metinę užmojų peržiūrą, kurioje atsispindėtų geriausios turimos mokslinės žinios ir aukščiausio įmanomo lygmens šalių užmojai; pabrėžia, kad šalys turės persvarstyti ir didinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus tol, kol jie bus suderinami su tikslu apriboti visuotinį atšilimą 1,5 °C;

8. palankiai vertina tai, kad Glazge baigtas rengti Paryžiaus susitarimo taisyklių sąvadas, pažymi, kad taisyklių sąvado įgyvendinimas turėtų padėti užtikrinti tvirtą aplinkosauginį naudingumą ir pasiekti aukščiausius užmojus;

9. palankiai vertina tai, kad Glazgo klimato pakte atkreipiamas dėmesys į prisitaikymo prie klimato kaitos svarbą ir į poreikį imtis platesnio masto veiksmų siekiant didinti prisitaikymo prie klimato kaitos pajėgumus, stiprinti atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos; šiomis aplinkybėmis pažymi, kad praėjusiais metais 47 valstybės pateikė pranešimus apie prisitaikymą prie klimato kaitos arba nacionalinius prisitaikymo planus, ir tikisi, kad kitos valstybės savo pranešimus pateiks, kaip numatyta Paryžiaus susitarime; palankiai vertina tai, kad pradėtas naujas Glazgo dialogas dėl nuostolių ir žalos, kuriame pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas finansavimo klausimams, kad būtų galima išvengti su neigiamu klimato kaitos poveikiu susijusių nuostolių ir žalos, juos kuo labiau sumažinti ir kompensuoti;

10. atkreipia dėmesį į per COP 26 duotus pažadus, susijusius su kovos su klimato kaita finansavimu, tačiau apgailestauja, kad 2021 m. kovos su klimato kaita finansavimo teikimo planas parodė, jog dabartinis pasaulinis 100 mlrd. USD tikslas gali būti pasiektas tik 2023 m., t. y. trejais metais vėliau negu pradinis terminas; atkreipia dėmesį į didėjantį finansinį atotrūkį, visų pirma prisitaikymo prie klimato kaitos srityje; primygtinai ragina išsivysčiusias šalis, įskaitant ES ir jos valstybes nares, užtikrinti, kad 100 mlrd. JAV dolerių kovos su klimato kaita finansavimo tikslą būtų galima pasiekti ir lėšas išmokėti jau 2022 m. ir vidutiniškai 2020–2025 m. laikotarpiu, ir išsamiau išdėstyti tolesnius veiksmus siekiant naujo kovos su klimato kaita finansavimo po 2025 m. tikslo; pažymi, kad išsivysčiusių šalių, atsakingų už didelę dalį istorinio išmetamo teršalų kiekio, skiriamas finansavimas taip pat bus labai svarbus kuriant pasitikėjimą dialogu dėl platesnių užmojų, susijusių su klimato kaitos švelninimo tikslais;

11. pabrėžia, kad COP 27 rengianti valstybė yra viename iš labiausiai klimato kaitos paveiktų regionų pasaulyje; pažymi, kad temperatūra Vidžemio jūros baseine kyla 20 proc. greičiau nei vidutiniškai pasaulyje ir kad šis regionas yra vienas iš pagrindinių karštųjų taškų pasaulyje klimato kaitos požiūriu, kur, kaip prognozuojama, 250 mln. žmonių per artimiausius 20 metų patirs vandens nepriteklių ([18]); pabrėžia, kad Vidžemio jūra tampa greičiausiai šylančia jūra pasaulyje ([19]) ir tai turi pasekmių svarbiems ekonomikos sektoriams ir visai jūrų ekosistemai – vyksta negrįžtami ekosistemos ir rūšių pokyčiai; ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai imtis veiksmų ir bendradarbiauti su Vidžemio jūros regiono partneriais rengiant plataus užmojo prisitaikymo priemones ir vadovaujant klimato kaitos švelninimo veiksmams;

([18]) Vidžemio jūros ekspertai klimato ir aplinkos pokyčių klausimais, „Rizika, susijusi su klimato ir aplinkos pokyčiais Vidžemio jūros regione“ (angl. „Risks associated to climate and environmental changes in the Mediterranean region“),, 2019 m. https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2019/10/MedECC-Booklet_EN_WEB.pdf.

([19]) WWF Mediterranean Marine Initiative, „The Climate Change Effect in the Mediterranean — Six stories from an Overheating Sea“, Roma, Italija, 2021 m.

12. remia Ukrainos vyriausybės iniciatyvą sukurti pasaulinę platformą, skirtą per ginkluotus konfliktus padarytai žalai aplinkai įvertinti;

13. primena, kad į UNFCCC sprendimų priėmimo procesus svarbu visapusiškai įtraukti visas šalis; pažymi, kad dabartinis sprendimų priėmimo procesas pagal UNFCCC galėtų būti pagerintas siekiant sudaryti geresnes sąlygas visapusiškam mažiausiai išsivysčiusių šalių delegatų ir pilietinės visuomenės atstovų dalyvavimui; mano, kad šalių, kurios labiausiai kenčia nuo klimato kaitos, perspektyvos iš esmės priklauso to, ar tos šalys bus išgirstos ir ar dėl jų bus imtasi veiksmų; todėl ragina COP 27 pirmininkaujančią valstybę ir pirmininkausiančias valstybes ieškoti papildomų būdų, kaip būtų galima užtikrinti veiksmingą ir prasmingą besivystančių šalių dalyvavimą, ir skirti tam papildomų išteklių; primena savo ankstesnes pozicijas dėl žmogaus teisių padėties Egipte; atkreipia dėmesį į įvairias pilietinės visuomenės organizacijas, kurios reiškia susirūpinimą dėl pilietinės visuomenės marginalizacijos COP Egipte ir kliūčių protestams ir pilietinės visuomenės dalyvavimui; ragina UNFCCC ir Egipto valdžios institucijas užtikrinti teisingą piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų prieigą ir visapusišką jų dalyvavimą COP 27;

14. pakartoja savo raginimą paleisti visus Egipte savavališkai sulaikytus asmenis ir pabrėžia ypač skubų žmogaus teisių gynėjo Alaa Abd El-Fattaho atvejį; ragina Egipto valdžios institucijas pasinaudoti COP 27 suteiktu postūmiu siekiant pagerinti žmogaus teisių padėtį šalyje ir užtikrinti pagrindines laisves per visą COP 27 ir po jos, visų pirma saviraiškos ir taikių susirinkimų laisves; tvirtai remia JT ekspertų raginimą UNFCCC sekretoriatui parengti žmogaus teisių kriterijus, kurių šalys, kuriose vyks būsimos konvencijos šalių konferencijos, įsipareigotų laikytis ir kurie būtų įtraukti į priimančios šalies susitarimą;

15. palankiai vertina tai, kad Glazgo klimato pakte pripažįstamas pakto nepasirašiusių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, čiabuvius, vietos bendruomenes, jaunimą, vaikus, vietos ir regionines vyriausybes ir kitus suinteresuotuosius subjektus, svarbus vaidmuo prisidedant prie pažangos siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų; pripažįsta svarbų jaunimo vaidmenį kovos su klimato kaita srityje; todėl ragina šalis ir suinteresuotuosius subjektus užtikrinti prasmingą jaunimo dalyvavimą ir atstovavimą daugiašaliuose, nacionaliniuose ir vietos lygmens sprendimų priėmimo procesuose; ypač primena, kad miestai atlieka svarbų vaidmenį mažinant išmetamą ŠESD kiekį, ir palankiai vertina tai, kad vis daugiau pasaulio miestų ir regionų įsipareigoja siekti neutralaus poveikio klimatui tikslų, visų pirma 100 Europos miestų, dalyvaujančių neutralaus poveikio klimatui ir pažangiųjų miestų misijoje, įsipareigojimus siekiant iki 2030 m. tapti neutralaus poveikio klimatui miestais ir inovacijų centrais, kad visi ES miestai ir jų kaimynai iki 2050 m. pasektų jų pavyzdžiu;

16. pabrėžia, jog siekiant tikslo, kad vidutinė temperatūra pasaulyje nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C, reikia veiksmingo visų šalių dalyvavimo, o tam reikia išspręsti teisėtų arba konfliktuojančių interesų klausimą; visų pirma reiškia susirūpinimą dėl to, kad kai kurie dideli teršėjai pasinaudojo savo dalyvavimu COP, siekdami sumenkinti Paryžiaus susitarimo tikslus; yra labai susirūpinęs dėl to, kad UNFCCC nesiima pakankamų veiksmų interesų konfliktų klausimui, susijusiam su suinteresuotųjų subjektų, kurie nėra Konvencijos šalys, dalyvavimu, galiausiai išspręsti; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis vadovaujamojo vaidmens šiame procese siekiant apsaugoti UNFCCC sprendimų priėmimo procesą nuo interesų, kurie prieštarauja Paryžiaus susitarimo tikslams;

17. palankiai vertina patobulintą Marakešo partnerystę pasaulinių veiksmų klimato kaitos srityje kaip erdvę skatinti nevalstybinius subjektus ir subnacionalines vyriausybes nedelsiant imtis klimato politikos veiksmų ir palankiai vertina tai, kad buvo priimta jos 2022 m. darbo programa; palankiai vertina „Race To Zero“ ir „Race to Resilience“ iniciatyvas kaip svarbias platformas remiant valdymą pagal principą „iš apačios į viršų“, palengvinant ataskaitų teikimą ir vertinant bendrą pažangą subnacionaliniu lygmeniu;

Plataus užmojo ES klimato politika

18. tikisi, kad įgyvendinant 55 % tikslo priemonių rinkinį ir pagal Europos žaliąjį kursą parengtą politiką bus nustatytos priemonės, kuriomis bus siekiama įgyvendinti ES 2030 m. tikslą ir ne vėliau kaip 2050 m. ES ir jos valstybės narės bus nukreiptos neutralaus poveikio klimatui kryptimi, ir pabrėžia Parlamento poziciją šiuo klausimu; primena, kad,

vadovaudamasi ES klimato teisės aktu ir Paryžiaus susitarimu, taip pat geriausiais turimais moksliniais duomenimis, ES turėtų sustiprinti savo klimato politikos veiksmus tiek klimato kaitos švelninimo srityje, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, tiek prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, kad būtų skatinamas atsparumas; ragina ES atnaujinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmų planus ir padidinti savo išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą iki COP 27, remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis; ragina pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje numatyti kuo platesnio užmojo tikslus, kad visoms kitoms sutarties šalims būtų duotas aiškus ženklas, jog ES yra pasirengusi teisingai, socialiai subalansuotu, sąžiningu ir ekonomiškai efektyviu būdu prisidėti prie atotrūkio mažinimo siekiant tikslo apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C, sykiu atsižvelgiant į pasaulinius sąžiningumo ir teisingumo aspektus, ir ES istorinę ir dabartinę atsakomybę už teršalus, dėl kurių kilo klimato krizė;

19. atkreipia dėmesį į tai, kad bendras ES 2030 m. išmetamų teršalų mažinimo tikslas, nustatytas Europos klimato teisės akte ir pasiūlymuose dėl pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio, sumažins ES išmetamą teršalų kiekį daugiau nei įgyvendinus jos dabartiniuose nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose nustatytą tikslą 55 proc. sumažinti grynąjį išmetamą ŠESD kiekį; taip pat pabrėžia, kad Parlamento pozicijos dėl šių pasiūlymų ir į planą „REPowerEU“ įtrauktų tikslų ES klimato srities užmojus padidins taip, kad būtų dar labiau viršytas šis lygis, ir ragina Tarybą pritarti Parlamento pozicijoms šiuo klausimu; ragina ES atitinkamai atnaujinti savo išmetamųjų teršalų mažinimo įsipareigojimus, kad būtų atspindėta ši pozicija, atsižvelgiant į Glazgo klimato pakte priimtą sprendimą persvarstyti 2030 m. tikslus;

20. pažymi, kad dabartinė geopolitinė padėtis atspindi poreikį skubiai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir poreikį sparčiau diegti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, taip pat suteikia galimybę sustiprinti ES lyderystę šioje srityje;

21. pakartoja, kad klimato srities užmojus būtina įtraukti į visų sričių ES politiką ir priemones, kuriomis ji įgyvendinama, pažymi, kad Europos klimato teisės akto 6 straipsnio 4 dalyje Komisija įpareigojama įvertinti bet kurio priemonės projekto ar pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, įskaitant biudžeto pasiūlymus, suderinamumą su ES klimato tikslais; primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti šią nuostatą taip, kaip atliekamas poveikio vertinimas visose ES politikos srityse; pažymi, kad taip pat reikia iš naujo įvertinti ir suderinti galiojančią Sąjungos ir valstybių narių politiką su šiais tikslais, ir tikisi, kad sukurta nauja Europos mokslo patariamoji taryba klimato kaitos klausimais prisidės atliekant šį vertinimą; palankiai vertina, kad į naujai sukurtą Europos mokslo patariamąją tarybą klimato kaitos klausimais paskirta 15 narių; ragina Patariamąją tarybą paskelbti savo vertinimą dėl ES ŠESD biudžeto, atitinkančio tikslą kuo greičiau apriboti visuotinį atšilimą, kad jis neviršytų 1,5 °C, ir tikisi, kad Komisija, rengdama orientacinį Sąjungos ŠESD biudžetą ir Sąjungos klimato tikslus po 2030 m., visapusiškai atsižvelgs į Patariamosios tarybos rekomendacijas;

22. primena neseniai priimtą valstybės narės konstitucinio teismo sprendimą, kad klimato apsauga nėra politinės diskrecijos klausimas ir kad konstitucijos nuostata dėl aplinkos apsaugos valstybei nustatoma konstitucinė prievolė pasiekti neutralų poveikį klimatui;

23. atkreipia dėmesį į tvirtą ES piliečių paramą stiprinant klimato politikos veiksmus, nes beveik kas antras europietis (49 proc.) mano, kad klimato kaita yra pagrindinis visuotinis ES ateities iššūkis, kaip tai matyti iš naujausių Eurobarometro duomenų;

24. pabrėžia, kad visa klimato politika turėtų būti vykdoma laikantis teisingo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui principo ir glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir socialiniais bei ekonominiais partneriais nacionaliniu lygmeniu; todėl mano, kad didesnis skaidrumas, stipresnė socialinė partnerystė ir pilietinės visuomenės dalyvavimas vietos, regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis yra būtina sąlyga siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo visuose visuomenės sektoriuose sąžiningu, įtraukiu ir socialiai tvariu būdu;

Prisitaikymas ir nuostoliai bei žala

25. palankiai vertina Glazge prisiimtus naujus finansinius įsipareigojimus, susijusius su Prisitaikymo fondu ir Mažiausiai išsivysčiusių šalių fondu; vis dėlto pažymi, kad parama klimato kaitos švelninimui tebėra didesnė nei parama prisitaikymui, ir tvirtai remia raginimą išsivysčiusioms šalims iki 2025 m. bent padvigubinti savo kolektyvinį prisitaikymo prie klimato

kaitos finansavimą, palyginti su 2019 m. lygiu, laikantis Glazgo klimato pakto, kad būtų pasiekta geresnė pusiausvyra; apgailestauja, kad praėjus septyneriems metams nuo Paryžiaus susitarimo sudarymo, pasaulinis prisitaikymo prie klimato kaitos tikslas išlieka neapibrėžtas; palankiai vertina Šarm aš Šeicho darbo programą dėl visuotinio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslo, priimtą ir pradėtą COP 26; pabrėžia dotacijomis grindžiamo prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimo svarbą; ragina ES 2021–2027 m. kasmet didinti prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimo dalį, skiriamą pagal priemonę „Globali Europa“; pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant paversti šį visuotinį prisitaikymo tikslą išmatuojamais rezultatais, kurie, be kita ko, padėtų visapusiškai suprasti klimato ir nelaimių riziką bei susijusius prisitaikymo prie klimato kaitos poreikius ir sąnaudas įvairiais lygmenimis, padidinti nuoseklių ir palyginamų duomenų prieinamumą, nustatyti ir pagerinti įgyvendinimo priemonių, įskaitant finansinę ir technologinę paramą, teikimą ir prieinamumą ir parengti bendrą kiekybinių ir kokybinių rodiklių, metodikų ir principų rinkinį, kad ilgainiui būtų galima stebėti pažangą siekiant tikslų; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programą ir jos stebėsenos bei ataskaitų teikimo sistemą;

26. pakartoja, kad visos šalys neišvengiamai turi imtis trumpalaikių, vidutinės trukmės ir ilgalaikių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, jei ketina kuo labiau sumažinti neigiamą klimato ir biologinės įvairovės krizių poveikį ir pasiekti atsparumą klimato kaitai ir darnų vystymąsi, kartu atkreipia dėmesį į ypatingą besivystančių šalių, ypač mažiausiai išsivysčiusių šalių ir mažų besivystančių salų valstybių pažeidžiamumą klimato kaitos poveikio atžvilgiu; atkreipia dėmesį į tai, kad prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmai duoda įvairialypę naudą, pvz., didina žemės ūkio našumą, inovacijas, gerina sveikatą ir gerovę, apsirūpinimo maistu saugumą, pragyvenimą ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat padeda mažinti riziką ir nuostolius; ragina ES ir valstybes nares aktyviau vykdyti prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus rengiant privalomus prisitaikymo planus, pažeidžiamumo dėl klimato kaitos vertinimus ir klimato testavimą nepalankiausiomis sąlygomis vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, taip pat remiant vietos lygmeniu taikomus metodus ir bendradarbiavimą su vietos valdžios institucijomis bei vietos pilietine visuomene, kad būtų visapusiškai laikomasi Paryžiaus susitarime nustatyto prisitaikymo prie klimato kaitos tikslo, ir užtikrinti, kad ES prisitaikymo prie klimato kaitos politika pakankamai apsaugotų ES bendruomenes ir ekosistemas nuo klimato kaitos poveikio; ragina toliau daryti pažangą įgyvendinant naująją ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją ir pabrėžia jos sąsajų su ES biologinės įvairovės strategija ir naująja prisitaikymo prie klimato kaitos reglamentavimo sistema pagal Europos klimato teisės aktą svarbą; pakartoja savo raginimus jas įgyvendinti su plačiu užmoju, įskaitant jų tarptautinius elementus;

27. pažymi, kad nors klimato kaita yra visuotinė problema, kiekvienas regionas nuo jos kenčia skirtingai, o vietos vyriausybės, kurios yra arčiau gyventojų, yra svarbūs subjektai palengvinantys prisitaikymą prie klimato kaitos; pažymi, kad reikia geriau paskirstyti finansinius išteklius vietos lygmeniu, kad būtų sukurti veiksmingi ir tikslingi sprendimo būdai ir šia prasme palankiai vertina Prisitaikymo prie klimato kaitos misiją, kuri parems ne mažiau kaip 150 regionų ir bendruomenių padėdama joms iki 2030 m. užtikrinti atsparumą klimato kaitai; ragina remti regioninį ir decentralizuotą požiūrį reaguojant į klimato kaitos poveikį ir užtikrinant galimybes besivystančioms šalims gauti kovos su klimato kaita finansavimą, kad vietos valdžios institucijoms, vietos pilietinės visuomenės organizacijoms ir aplinkos gynėjams būtų suteiktas svarbesnis vaidmuo kovojant su klimato kaitos padariniais ir būtų pasiekti pažeidžiamiausi asmenys;

28. pabrėžia, kad ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje, kurią Komisija priėmė 2021 m. vasario 24 d., suformuluotas Komisijos tikslas padidinti išteklius ir toliau telkti didesnio masto prisitaikymo veiksmų finansavimą ir kad ypač daug dėmesio reikia skirti tam, kad finansiniai ištekliai pasiektų pažeidžiamiausias besivystančių šalių bendruomenes;

29. pažymi, kad išankstinio perspėjimo sistemos yra labai svarbios siekiant veiksmingai prisitaikyti prie klimato kaitos, tačiau jos prieinamos mažiau nei pusei WMO narių; pritaria WMO pasiūlymui, kuris turi būti patvirtintas COP 27, kad per ateinančius penkerius metus išankstinio perspėjimo sistemos pasiektų visus; tikisi, kad ši išankstinio perspėjimo paslaugų iniciatyva bus greitai įgyvendinta, visų pirma siekiant kuo greičiau išsaugoti kuo daugiau gyvybių;

30. pabrėžia, kad žalioji infrastruktūra padeda prisitaikyti prie klimato kaitos ir nelaimių rizikos mažinimo, nes padeda saugoti gamtą ir ekosistemas, išsaugoti ir atkurti natūralias buveines ir rūšis, išlaikyti tinkamą ekologinę būklę, užtikrinti vandens telkinių valdymą ir apsirūpinimo maistu saugumą; pažymi, kad žaliosios infrastruktūros plėtra yra viena iš veiksmingiausių prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių, kurią galima įgyvendinti miestuose, nes ja sušvelninamas neigiamas poveikis, patiriamas dėl klimato kaitos ir vis dažnesnių ekstremalių meteorologinių reiškinių – karščio bangų, miško gaisrų, ekstremalių liūčių, potvynių ir sausrų, sušvelninamas ekstremalus temperatūros svyravimas ir pagerinama miestų teritorijose gyvenančių gyventojų gyvenimo kokybė, įskaitant jų psichikos ir fizinę sveikatą;

31. atkreipia dėmesį į aplinkosauginį, socialinį ir ekonominį dykumėjimo poveikį vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, jo sukeliamą gyventojų skaičiaus mažėjimą tam tikrose vietovėse ir bendro požiūrio poreikį siekiant užkirsti kelią šiam reiškiniui, prie jo prisitaikyti ir jį įveikti; todėl primena didžiulę vandentvarkos svarbą klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos, taip pat siekiant užtikrinti aprūpinimą vandeniu ir maistu, apsaugoti biologinę įvairovę ir remti sveiką dirvožemį; todėl pabrėžia, kad reikia skubiai ir visapusiškai įgyvendinti ES Vandens pagrindų direktyvą, kad būtų pasiekti jos tikslai ir geriau valdomi Europos vandens ištekliai; pažymi, kad pakartotinis vandens naudojimas ir vandens taupymas pasitelkiant žiedinius procesus turi būti visiškai įgyvendintas visoje ekonomikoje ir visuomenėje, siekiant pasinaudoti vandens verte ir užtikrinti aprūpinimo vandeniu saugumą kiekybės ir kokybės požiūriu; pabrėžia, kad skaitmeniniai sprendimai gali padėti prisitaikyti prie klimato kaitos gerinant gebėjimus prognozuoti vandens trūkumą, potvynius ir vandens taršą, ir remia šių priemonių diegimą;

32. pažymi, kad klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas yra pagrindiniai žmonių priverstinės migracijos ir grėsmę didinantys veiksniai, darantys poveikį žmonių saugumui ir socialiniam bei politiniam stabilumui; pabrėžia, kad nepakankami klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos pajėgumai gali privesti prie ginkluotų konfliktų, maisto trūkumo, gaivalinių nelaimių ir su klimato kaita susijusio žmonių perkėlimo; ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti dėl su klimato kaita susijusio perkėlimo nukentėjusių žmonių poreikius ir pažeidžiamumą ir ragina stiprinti ES vystomąjį bendradarbiavimą ir humanitarinę politiką bei atitinkamas jų finansines priemones, siekiant remti prisitaikymą prie klimato kaitos besivystančiose šalyse, didinti atsparumą, stiprinti nelaimių rizikos mažinimą ir reaguoti į ekstremaliąsias humanitarines situacijas augančių poreikių laikotarpiu;

33. pažymi, kad Paryžiaus susitarimo 8 straipsnyje (dėl nuostolių ir žalos) teigiama, kad šalys turėtų laikytis bendradarbiavimu pagrįsto požiūrio su neigiamu klimato kaitos poveikiu sietinų nuostolių ir žalos srityje; todėl pabrėžia pasaulinių paramos priemonių tokiose srityse, kurioms klimato kaita daro ypač didelę neigiamą įtaką, kaip antai pakrančių zonose ir salose bei vietovėse, kurių gebėjimai prisitaikyti yra riboti, svarbą; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti ryšius tarp išsivysčiusių, besivystančių ir mažiausiai išsivysčiusių šalių ir siekti intensyvesnio Didelio užmojo koalicijos darbo tiek klimato kaitos švelninimo, tiek prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimo ir nuotolių bei žalos kompensavimo srityse; pripažįsta, kad tai yra esminiai pasaulinio su klimato kaita susijusio teisingumo elementai;

34. dėkoja IPCC ir labai vertina darbą, atliktą rengiant jos 6-ąją vertinimo ataskaitą; palankiai vertina patikimą nuostolių ir žalos vertinimą, įtrauktą į naujausią IPCC II darbo grupės ataskaitą, ir atkreipia dėmesį į tai, kaip joje pripažįstama, kad nuostoliai ir žala tampa vis svarbesni veiksniai tiek tarptautinės klimato politikos, tiek klimato mokslo srityse; ragina IPCC tęsti šį darbą ir parengti specialią ataskaitą, kurioje būtų konkrečiai nagrinėjami nuostoliai ir žala;

35. pakartoja, kad tarptautinės institucijos turi stiprinti savo organizacijas, bendradarbiavimą ir krizių valdymą, kad geriau pasirengtų klimato kaitai vietos ir pasauliniu lygmeniu ir žengtų žingsnį institucinio prisitaikymo prie klimato kaitos link;

Klimato ir biologinės įvairovės krizės

36. pažymi, kad, siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų, svarbu apsaugoti, išsaugoti ir atkurti gamtą ir ekosistemas; taip pat primena, kad biologinė įvairovė atlieka labai svarbų vaidmenį sudarant sąlygas žmonėms kovoti su pasaulio klimato atšilimu, prie jo prisitaikyti ir didinti atsparumą; mano, kad gamtos procesais pagrįsti sprendimai ir ekosisteminiai metodai

yra svarbios priemonės, kuriomis remiamas klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos, taip pat biologinės įvairovės ir miškų apsauga ir atkūrimas bei nelaimių rizikos mažinimas; pabrėžia, kad kuo greičiau atkurdama nualintas ekosistemas ir veiksmingai bei teisingai išsaugodama 30–50 proc. Žemės sausumos ploto, gėlo vandens ir vandenynų buveinių, kartu apsaugodama ir stiprindama žmogaus teises ir čiabuvių tautų teises, visuomenė gali pasinaudoti gamtos gebėjimu absorbuoti ir kaupti anglies dioksidą; pažymi, kad reikia paspartinti pažangą darnaus vystymosi srityje, tačiau tam būtini – pakankamas finansavimas ir politinė parama;

37. pažymi esminį ir tarpusavyje susietą miškų, biologinės įvairovės ir tvaraus žemės naudojimo vaidmenį sudarant sąlygas pasauliui pasiekti darnaus vystymosi tikslus; todėl pažymi, kad būtina skubiai sustabdyti miškų naikinimą ir žemės būklės blogėjimą ir atsodinti miškus bei gerinti žemės būklę ir taip prisidėti prie metinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio mažinimo;

38. pakartoja 141 šalies, kuriose yra daugiau nei 3,6 mlrd. hektarų miškų, vyriausybių pažadą iki 2030 m. sustabdyti miškų naikinimą ir juos atsodinti;

39. pakartoja, kad griežtas didelių anglies sankaupų turinčių ekosistemų išsaugojimas ir atkūrimas yra reagavimo priemonė, daranti tiesioginį poveikį ir teikianti daugialypės naudos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityse; pripažįsta, kad miškai atlieka itin svarbų vaidmenį klimato ir biologinės įvairovės apsaugos srityje; pabrėžia, kad miškai prisideda prie neigiamo klimato kaitos poveikio švelninimo ir prisitaikymo prie jo;

40. pažymi, kad sektorių politika ir žemės naudojimo sektoriaus klimato politika, įskaitant svarbią pirminės žemės ūkio ir miškininkystės produktų gamybos veiklą, turi tinkamai derėti su natūralių ir pusiau natūralių ekosistemų natūralaus prisitaikymo prie klimato kaitos pajėgumais ir kuo labiau pagerinti galimus dominuojančio kultūrinio kraštovaizdžio prisitaikymo prie klimato kaitos pajėgumus; atkreipia dėmesį į naujausią teismo sprendimą byloje, kurioje ieškovai buvo miškininkai – jie iškėlė bylą valstybei dėl jos nacionalinės miškų politikos, kuria jiems faktiškai buvo užkirstas kelias gerinti tvarkomų miškų atsparumą, įskaitant natūralaus atželdinimo paskatų mažinimą ([20]);

41. primena, kad, remiantis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos penktąja vertinimo ataskaita, čiabuvių, vietos ir tradicinės žinios yra svarbus tvaraus gamtos išteklių valdymo, biologinės įvairovės išsaugojimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos išteklius; pabrėžia, jog būtina stiprinti jų bendruomenių teises į žemę ir išteklius siekiant sušvelninti klimato kaitą, kaip nustatyta Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių ir TDO konvencijoje Nr. 169, ir laikytis laisvo, išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo principo;

42. atkreipia dėmesį į poreikį vykdant verslo veiklą apsaugoti žemės ir aplinkos gynėjus, užtikrinant veiksmingą ir patikimą aplinkos, darbo teisių, teisių į žemę, čiabuvių tautų teisių, pragyvenimo šaltinių ir kultūrų reglamentavimo apsaugą, įskaitant laisvo, išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo principą; šiuo atžvilgiu palankiai vertina ES iniciatyvas dėl deramo įmonių tvarumo patikrinimo ir reglamentą dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų tiekimo Sąjungos rinkai ir jų eksporto iš Sąjungos; ragina šalis užtikrinti, kad COP 27 prisiimti įsipareigojimai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą derėtų su esamais tarptautiniais įsipareigojimais ir standartais žmogaus teisių srityje, taikomais įmonių veikloje;

43. primena, kad klimato kaita yra vienas iš pagrindinių tiesioginių biologinės įvairovės nykimo ir žemės degradacijos veiksnių; pabrėžia, kad numatoma, jog neigiamas klimato kaitos poveikis gamtai ir biologinei įvairovei, ekosistemoms, vandenynams, sveikatai ir apsirūpinimo maistu saugumui ateinančiais dešimtmečiais taps itin reikšmingas; pabrėžia, kad reikalinga stipresnė, privaloma ir didesnio užmojo tarptautinė sistema, kad būtų apsaugota pasaulio biologinė įvairovė, sustabdytas jos dabartinis nykimas ir kad ji, kiek įmanoma, būtų atkurta; atsižvelgdamas į tai, pripažįsta 2022 m. gruodžio mėn. Monrealyje (Kanada) vyksiančios biologinės įvairovės konferencijos svarbą; ragina IPCC ir IPBES toliau stiprinti savo

([20]) https://www.klimazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/04/Klimaticka%CC%81-z%CC%8Caloba.pdf

bendradarbiavimą ir bendrą darbą siekiant suteikti politikos formuotojams naujausias mokslines žinias apie dvigubą klimato ir biologinės įvairovės krizę ir kaip ją įveikti; taip pat ragina Jungtinių UNFCCC bendradarbiauti su JT Biologinės įvairovės konvencija (UNCBD) ir JT vystymosi programa (UNDP) siekiant sukurti nuoseklią poveikio klimatui neutralumo ir atsparumo, biologinės įvairovės apsaugos ir darnaus vystymosi sistemą;

44. ragina šalis, vadovaujantis Glazgo klimato paktu, laikytis integruoto požiūrio į biologinės įvairovės klausimo sprendimą nacionalinės, regioninės ir vietos politikos ir planavimo sprendimuose; šiuo atžvilgiu ragina UNFCCC bendradarbiauti su UNCBD ir UNDP siekiant sukurti nuoseklią poveikio klimatui neutralumo ir atsparumo, biologinės įvairovės apsaugos ir darnaus vystymosi sistemą; palankiai vertina Edinburgo deklaraciją dėl pasaulinės biologinės įvairovės strategijos po 2020 m., kuri yra įtraukus veiksmų visais valdžios lygmenimis pavyzdys;

45. ragina šalis tęsti dialogą vandenynų ir klimato kaitos klausimais nustatant konkrečius, į veiksmus orientuotus tikslus, sprendžiant svarbiausius ir aktualiausius vandenynų ir klimato sąsajos klausimus ir skatina šalis, visų pirma pakrantės šalis, į savo atnaujintus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos planus, ilgalaikes strategijas ir bendros pažangos įvertinimus, be kitų veiksmų, įtraukti atitinkamus įsipareigojimus;

Tvarus kovos su klimato kaita finansavimas

46. pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės yra didžiausios viešojo finansavimo kovai su klimato kaita teikėjos; pripažįsta, kad kovos su klimato kaita finansavimas yra svarbus sėkmingiems klimato srities veiksmams, ypač dėl to, kad daugelio besivystančių šalių nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai yra sąlyginiai, o jų įgyvendinimas priklauso nuo pakankamos finansinės paramos; todėl palankiai vertina tai, kad iki 2025 m. bus nustatytas naujas bendras kiekybinis kovos su klimato kaita finansavimo tikslas, kuris turėtų būti gerokai didesnis nei 2020 m. 100 mlrd. USD metinis tikslas ir kuriame turėtų būti atsižvelgiama į besivystančių šalių poreikius ir prioritetus, susijusius su papildomu ir tinkamu kovos su klimato kaita finansavimu; mano, kad įgyvendinant šį naują bendrą kiekybinį kovos su klimato kaita finansavimo tikslą reikėtų išnagrinėti atskirus klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie jos ir nuostolių bei žalos mažinimo tikslus; pabrėžia, kad nustatant šalių įnašus būsimuose kovos su klimato kaita finansavimo tiksluose turėtų būti atsižvelgiama į besivystančių šalių poreikius ir į Paryžiaus susitarimo teisingumo principą; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad reikia aiškiai teikti pirmenybę dotacijomis grindžiamam kovos su klimato kaita finansavimui siekiant užtikrinti, kad kovos su klimato kaita finansavimu nebūtų prisidedama prie netvaraus skolos lygio besivystančiose šalyse; pakartoja savo raginimą sukurti specialų ES viešųjų finansų mechanizmą, kuriuo būtų numatyta papildoma ir pakankama parama siekiant užtikrinti, kad ES sąžininga dalimi prisidėtų siekiant tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo tikslo; primena savo 2022 m. birželio 22 d. poziciją dėl pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo (PADKM) ([21]), pagal kurį Sąjunga turėtų finansuoti mažiausiai išsivysčiusių šalių pastangas dekarbonizuoti savo gamybos pramonės sektorius, kai metinis kiekis atitinka bent jau pajamų, gautų parduodant PADKM pažymėjimus, lygį;

47. pabrėžia, kaip svarbu įgyvendinti visuotinį tikslą prisitaikyti prie klimato kaitos ir sutelkti reikšmingą naują prisitaikymui skirtą finansavimą besivystančiose šalyse; susirūpinęs pažymi, kad prisitaikymo išlaidos ir poreikiai didėja ir kad jie yra nuo penkių iki dešimties kartų didesni nei dabartiniai tarptautiniai viešojo prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimo srautai, todėl didėja prisitaikymo finansavimo atotrūkis; atkreipia dėmesį į neišvengiamus sunkumus nukreipiant privatų finansavimą prisitaikymui prie klimato kaitos; atkreipia dėmesį į tai, kad dabartiniai pasauliniai finansiniai srautai yra nepakankami būtiniems prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmams įgyvendinti, ypač besivystančiose šalyse, be kita ko, dėl to, kad didelė prisitaikymo prie klimato kaitos finansų dalis skiriama paskolų forma; pažymi, kad 50 proc. viso ES kovos su klimato kaita finansavimo 2020 m. buvo teikiama dotacijų forma ir ragina ES ir visas valstybes nares padidinti dotacijomis grindžiamą finansavimą, visų pirma prisitaikymui prie klimato kaitos ir ypač mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir mažoms besivystančioms salų valstybėms; ragina ES ir jos valstybes nares įsipareigoti gerokai padidinti teikiamą prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimą ir COP 27 metu pateikti aiškų planą, kaip pasiekti Glazgo klimato pakte sutartą tikslą iki 2025 m. prisitaikymui prie klimato kaitos skirti dvigubai didesnį finansavimą, palyginti su 2019 m. lygiu;

([21]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0248.

2022 m. spalio 20 d., ketvirtadienis

48. pripažįsta, kad reikia pažangos nuostolių ir žalos atlyginimo finansavimo klausimu; ragina šalis susitarti dėl naujų, tinkamų ir papildomų viešojo finansavimo šaltinių, aiškiai pirmenybę teikiant dotacijoms, siekiant atlyginti neigiamo klimato kaitos poveikio sukeltus nuostolius ir žalą; atkreipia dėmesį į neišvengiamus sunkumus nukreipiant privatų finansavimą nuostoliams ir žalai kompensuoti; primygtinai ragina ES rengiantis COP 27 konstruktyviai remti besivystančių šalių pasiūlymus COP 27 sukurti nuostolių ir žalos finansavimo priemonę, be kita ko, išnagrinėjant tokios priemonės sukūrimo sąlygas ir atsižvelgiant į esamus institucinius susitarimus; ragina nuostolių ir žalos klausimą nuolat įtraukti į būsimas COP, kad būtų sukurta aiški derybų erdvė, siekiant stebėti, kaip šie klausimai sprendžiami, ir daryti pažangą juos sprendžiant, taip pat ragina užtikrinti visapusišką Santjago tinklo veikimą, kad būtų veiksmingai skatinama techninė pagalba siekiant tinkamai atlyginti nuostolius ir žalą;

49. primena, kad visos šalys privalo finansinius srautus – viešus ir privačius, vidaus ir tarptautinius – suderinti su Paryžiaus susitarime nustatytu 1,5 °C temperatūros tikslu; pakartoja, kad reikia skubiai nutraukti subsidijas iškastiniam kurui ir kitas aplinkai žalingas subsidijas ES ir visame pasaulyje; atkreipia dėmesį į Glazgo klimato pakte nustatytą įsipareigojimą paspartinti pastangas atsisakyti vis dar populiarių anglimi kūrenamų elektrinių ir neveiksmingų subsidijų iškastiniam kurui; yra susirūpinęs dėl to, kad nėra apibrėžta, kas yra „neveiksminga subsidija iškastiniam kurui“ ir kad tai kelia didelį pavojų tokių įsipareigojimų patikimumui; pažymi, kad subsidijos iškastiniam kurui ES vis dar siekia apie 55–58 mlrd. EUR per metus; primena Komisijai ir valstybėms narėms pagal 8-ąją aplinkos veiksmų programą jų prisiimtus įsipareigojimus nustatyti galutinį laipsniško subsidijų iškastiniam kurui panaikinimo terminą, kuris atitiktų siekį apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C, taip pat parengti privalomą valstybių narių pažangos siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui stebėsenos ir ataskaitų teikimo Sąjungos sistemą, grindžiamą sutarta metodika; ragina Komisiją ir visas valstybes nares įgyvendinti konkrečią politiką, terminus ir priemones, kad kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2025 m. būtų palaipsniui panaikintos visos tiesioginės ir netiesioginės subsidijos iškastiniam kurui; ragina kitas konvencijos šalis imtis panašių priemonių ir bendradarbiauti siekiant parengti sutartį dėl iškastinio kuro neplatinimo; palankiai vertina G 7 įsipareigojimą iki 2022 m. pabaigos nutraukti iškastinio kuro plėtros užsienyje finansavimą, kartu pabrėždamas, kad šis įsipareigojimas turėtų būti taikomas ir šalies viduje; atkreipia dėmesį į poreikį užtikrinti, kad ES anglies dioksido apmokestinimo sistema neskatintų pramoninės taršos; pabrėžia Inovacijų fondo svarbą;

50. mano, jog labai svarbu, kad pagrindinės tarptautinės finansų įstaigos greitai priimtų ir plėtotų žaliąjį finansavimą, siekiant sėkmingai sumažinti pasaulio ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro; primena Europos investicijų banko (EIB), kaip ES klimato banko, vaidmenį ir jo neseniai priimtas Klimato banko veiksmų gaires bei atnaujintą skolinimo energetikos sektoriui politiką ir papildomas Europos investicijų fondo (EIF) pastangas inicijuoti investicijas į klimatą; palankiai vertina tai, kad Europos Centrinis Bankas įsipareigojo integruoti klimato kaitos aspektus į savo pinigų politikos sistemą; primygtinai ragina daugiašalius plėtros bankus, įskaitant EIB, ir vystymosi finansų įstaigas, kurios paprastai teikia finansinę paramą naudodamos su skolos susidarymu susijusias priemones, kad įgyvendintų atsakingo skolinimo ir skolinimosi principus ir suderintų savo netiesiogines investicijas su Paryžiaus susitarimu bei surinktų ir panaudotų kokybiškus duomenis apie klimato riziką, pažeidžiamumą ir poveikį siekdamos nukreipti investicijas taip, kad jos būtų suderinamos su 1,5 °C tikslu; pripažįsta sukurto Glazgo nulinės taršos finansinio aljanso ir jo įsipareigojimo remti besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių perėjimą prie nulinės taršos svarbą; šiuo požiūriu palankiai vertina ES susitarimą dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, kuris yra labai svarbus kuriant finansinę paramą;

51. remia Finansų ministrų koalicijos dėl klimato politikos veiksmų darbą ir ragina visas vyriausybes patvirtinti koalicijos įsipareigojimus suderinti visų sričių politiką ir praktiką, susijusią su finansų ministerijų kompetencija, su Paryžiaus susitarimo tikslais ir nustatyti veiksmingą anglies dioksido kainodarą, kaip išdėstyta Helsinkio principuose;

52. palankiai vertina Tarptautinių tvarumo standartų valdybos darbą siekiant parengti pasaulinius bazinius informacijos apie tvarumą atskleidimo kapitalo rinkose standartus, siekiant daugiau kapitalo nukreipti į švarias technologijas ir investicijas į klimatą;

Pastangos visuose sektoriuose

53. primena, kad Europos klimato teisės akte numatytas įsipareigojimas sudaryti palankesnes sąlygas konkretiems sektoriams skirtiems dialogams ir partnerystėms klimato klausimais, įtraukiai ir reprezentatyviai suburiant pagrindinius suinteresuotuosius subjektus, kad sektoriai būtų skatinami patys parengti neprivalomas orientacines veiksmų gaires ir planuoti savo perėjimą prie Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo iki 2050 m.; atkreipia dėmesį į tai, kad šios veiksmų gairės galėtų būti vertingas indėlis padedant sektoriams planuoti būtinas investicijas į perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir taip pat galėtų padėti didinti sektorių dalyvavimą ieškant neutralaus poveikio klimatui sprendimų;

54. ragina visas šalis kuo greičiau imtis veiksmų, kad būtų sumažintas išmetamas metano kiekis; palankiai vertina Pasaulinį įsipareigojimą dėl metano, kurį ES, JAV ir daugelis kitų šalių prisiėmė per COP 26 ir kuriuo siekiama iki 2030 m. 30 proc. sumažinti visą dėl žmogaus veiklos išmetamą metano kiekį, palyginti su 2020 m. lygiu, nes tai yra pirmas žingsnis siekiant 45 proc. sumažinimo tikslo, kaip rekomendavo UNEP ([22]); primygtinai ragina visas konvenciją pasirašiusias šalis užtikrinti, kad iki 2030 m. jos bent 30 proc. sumažintų savo teritorijose išmetamo metano kiekį, ir priimti nacionalines priemones šiam tikslui pasiekti; pažymi, kad apie 60 proc. viso pasaulio metano išmetama iš tokių šaltinių kaip žemės ūkis, sąvartynai, nuotekų valymo įrenginiai ir iškastinio kuro gamyba bei transportavimas vamzdynais; primena, kad metanas yra stiprios ŠESD, kurių poveikis klimatui yra 28 kartais didesnis už CO_2 per 100 metų laikotarpį ir 80 kartų didesnis per 20 metų laikotarpį; šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į tai, kad ryžtingesni veiksmai mažinant išmetamą metano kiekį yra viena iš ekonomiškai efektyviausių priemonių siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį trumpuoju laikotarpiu; pažymi, kad jau yra daug technologijų ir būdų, kaip ekonomiškai efektyviai, mažomis arba neigiamomis sąnaudomis sumažinti išmetamą metano kiekį; pažymi, kad metano išmetimą žemės ūkyje daugiausia skatina didėjantis gyvulių skaičius ir kad dėl mėšlo ir žarnyno fermentacijos gyvulių išmetami teršalai sudaro apytiksliai 32 proc. antropogeninės kilmės metano kiekio; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į pasiūlymą mažinti energetikos sektoriuje išmetamą metano kiekį, kurį Komisija pristatė 2021 m. gruodžio mėn.; ragina priimti papildomas privalomas teisėkūros priemones, kuriomis būtų sprendžiama išmetamųjų teršalų problema kituose taršiuose sektoriuose, nustatyti privalomus Sąjungos išmetamo metano kiekio mažinimo tikslus, taip pat įtraukti metaną į Nacionalinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų direktyvą kaip reglamentuojamus teršalus; pakartoja savo raginimą spręsti gyvulių tankumo ES klausimą siekiant užtikrinti plataus užmojo išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą šiame sektoriuje; pakartoja savo poziciją, kad reikia keisti vartojimo modelius ir pereiti prie sveikesnių maisto produktų, mitybos ir gyvenimo būdo, įskaitant didesnį tvariai ir regione pagamintų augalų ir augalinių maisto produktų vartojimą, ir kad reikia spręsti perteklinio mėsos ir itin perdirbtų produktų vartojimo problemą;

55. mano, kad taikant tvarios žemės ūkio gamybos modelius reikia nustatyti pasaulinius standartus naudojant tarpsektorinę, daugiadalykę koncepciją „Viena sveikata“ ([23]), siekiant užtikrinti perėjimą prie tvarių maisto sistemų, taip pat įgyvendinti Paryžiaus susitarimo ir Glazgo klimato pakto įsipareigojimus;

56. pripažįsta, kad klimato kaita prisidės prie padidėjusio atsparumo antibiotikams, todėl ragina šalis pasiekti visuotinį susitarimą sumažinti antimikrobinių medžiagų naudojimą ir kovoti su atsparumo rizika;

57. pabrėžia, kad transporto sektorius yra vienintelis sektorius, kuriame išmetamųjų teršalų kiekis ES lygmeniu nuo 1990 m. padidėjo, ir tai nesuderinama su ES klimato tikslais, pagal kuriuos reikia labiau ir greičiau mažinti visų visuomenės sektorių, įskaitant aviacijos ir jūrų sektorius, išmetamų teršalų kiekį; mano, jog siekiant užtikrinti, kad nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai atitiktų visos ekonomikos mastu prisiimtus įsipareigojimus, kaip reikalaujama pagal Paryžiaus susitarimą, konvencijos šalys turėtų būti primygtinai raginamos įtraukti tarptautinės laivybos ir aviacijos išmetamus teršalus į jų prisiimtus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus bei susitarti dėl tarptautinio, regioninio ir nacionalinio lygmens priemonių ir jas įgyvendinti, siekiant sumažinti šiuose sektoriuose išmetamų teršalų kiekį, įskaitant su CO_2 nesusijusį aviacijos poveikį; be to, primena, kad, TEA teigimu, norint iki 2050 m. pasiekti nulinį grynąjį išmetamųjų teršalų kiekį, visi nauji pasaulyje rinkai pateikiami lengvieji automobiliai iki 2035 m. turi užtikrinti nulinį išmetamųjų teršalų kiekį;

58. atkreipia dėmesį į tai, kad jūrų ir aviacijos sektoriuose išmetami teršalai turi būti įtraukti į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS) – tai taip pat galėtų būti pavyzdys kitoms šalims ir padės siekti platesnių užmojų tarptautiniu lygmeniu, be kita ko, Tarptautinėje jūrų organizacijoje (IMO) ir Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje

([22]) UNEP 2021 m. pasaulinis metano vertinimas.
([23]) https://www.who.int/health-topics/one-health#tab=tab_1

(ICAO); yra susirūpinęs dėl lėtos pažangos IMO ir ICAO mažinant tarptautinės laivybos ir aviacijos išmetamą teršalų kiekį; ragina Komisiją ir valstybes nares dėti visas pastangas siekiant stiprinti Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemą (CORSIA), kartu užtikrinant ES teisėkūros autonomiją įgyvendinant ATLPS direktyvą; palankiai vertina tęsiamą IMO darbą, kuriuo ji siekia atnaujinti savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų strategiją ir išmetamo kiekio mažinimo tikslą ir priimti konkrečias priemones; tačiau primygtinai ragina IMO sparčiai patvirtinti trumpalaikius ir vidutinės trukmės tikslus ir priemones, kurie būtų suderinti su Paryžiaus susitarimo tikslais;

59. atkreipia dėmesį į didžiulį poveikį klimatui, kurį sukelia privačių lėktuvų naudojimas, nes per vieną privatų reisą vos per valandą gali būti išmetamos dvi metrinės tonos CO_2 ([24]); pabrėžia, jog svarbu, kad vadovai rodytų pavyzdį, ir todėl apgailestauja, kad kai kurie pasaulio lyderiai ir delegatai į COP 26 vyko privačiais lėktuvais; ragina visus COP 27 dalyvius vykstant į konferenciją pasirinkti mažiausiai taršų transporto būdą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į vertinimus, kad privačių lėktuvų naudojimas Europoje padidėjo 30 proc., palyginti su ikipandeminiu lygiu ([25]), todėl ragina valstybes nares nedelsiant imtis priemonių privačių lėktuvų naudojimui savo teritorijose apriboti;

60. palankiai vertina per COP 26 pradėtą iniciatyvą „Beyond Oil and Gas Alliance“ (BOGA) ir pažymi privalomą jos tikslo riboti iškastinio kuro tiekimą ir nutraukti naftos ir dujų gavybą pobūdį; primena, kad iškastinis kuras labiausiai prisideda prie klimato kaitos, dėl jo išmetama daugiau kaip 75 proc. visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kad pagal dabartinius planus būtų išgaunama apie 240 proc. daugiau anglių, 57 proc. daugiau naftos ir 71 proc. daugiau dujų, nei tai būtų suderinama su siekiu užtikrinti, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C; pritaria socialiai teisingai ir lygiateisiškai visuotinei pertvarkai siekiant suderinti naftos ir dujų gavybą su Paryžiaus susitarimo tikslais; ragina visas valstybes nares ir kitas Paryžiaus susitarimo šalis prisijungti prie šios iniciatyvos;

61. reiškia susirūpinimą dėl to, kad investuotojai į iškastinį kurą, remdamiesi investicijų susitarimais, kelia bylas vyriausybėms investiciniuose teismuose dėl to, kad vyriausybės vykdo klimato politiką, laipsniškai atsisako iškastinio kuro arba vykdo teisingą pertvarką; ragina užtikrinti dvišalių ir daugiašalių investicijų susitarimų ir tarptautiniu mastu sutartų klimato tikslų nuoseklumą, netaikant investicijų į iškastinį kurą apsaugos;

62. primena, kad pagal 6-ąją IPCC metinę ataskaitą klimato kaitos švelninimo galimybės, kainuojančios 100 USD už CO_2 toną ar mažiau, galėtų padėti iki 2030 m. sumažinti pasaulinį išmetamą ŠESD kiekį bent jau perpus, palyginti su 2019 m. lygiu; todėl pabrėžia, kad veiksmingos anglies dioksido kainos įvedimas, kaip platesnio politikos priemonių derinio dalis, gali padėti gerokai sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir skatinti švarių technologijų inovacijas; ragina ES imtis vadovaujamo vaidmens skatinant anglies dioksido apmokestinimą ir drauge veiksmingai ir socialiniu požiūriu įtraukiai naudojant pajamas, kad būtų skatinama greitesnė ir teisingesnė pertvarka; taip pat ragina ES ieškoti sąsajų su trečiosiose šalyse ir regionuose taikomais anglies dioksido apmokestinimo mechanizmais ir kitų bendradarbiavimo formų, kad visame pasaulyje būtų sparčiau ekonomiškai efektyviai ir socialiniu požiūriu teisingai mažinamas išmetamųjų teršalų kiekis ir kartu mažinama anglies dioksido nutekėjimo rizika, taip padedant užtikrinti vienodas sąlygas visame pasaulyje; ragina Komisiją taikyti apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad bet koks ryšys su ES ATLPS ir toliau padėtų užtikrinti papildomą nuolatinį indėlį į klimato kaitos švelninimą ir nedarytų neigiamo poveikio ES vidaus įsipareigojimams, susijusiems su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu;

63. ragina Komisiją bendradarbiauti su kitais didžiausiais CO_2 išmetančiais subjektais ir sukurti tarptautinį klimato klubą, kuris būtų atvirtas visoms šalims, įsipareigojusioms siekti plataus užmojo tikslų klimato srityje ir veiksmingai apmokestinti anglies dioksidą, įskaitant bendrus išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus ir poveikio klimatui neutralumo užtikrinimą ne vėliau kaip iki 2050 m.;

([24]) Transport & Environment, „Private jets: can the super rich supercharge zero-emission aviation?“, 2021 m. balandžio mėn.
([25]) Ten pat.

Klimato kaita ir lyčių aspektas

64. įspėja, kad klimato kaita daro skirtingą poveikį žmonėms priklausomai nuo tokių veiksnių kaip lytis, amžius, negalia, etninė kilmė ir skurdas; mano, kad perėjimas prie tvarios visuomenės turi vykti įtraukiai, teisingai ir užtikrinant lygybę ir kad lyčių lygybė yra labai svarbi tokiai pertvarkai; todėl palankiai vertina tai, kad COP 26 buvo priimtas sprendimas, kurį rekomendavo Pagalbinis įgyvendinimo komitetas lyčių ir klimato kaitos klausimais, kad būtų geriau integruojamas lyčių aspektas į nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir kad įgyvendinant kovos su klimato kaita finansavimą būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą; tačiau apgailestauja, kad apytiksliai pusė šalių dar turi paskirti ir aprūpinti nacionalinį lyčių aspekto ir klimato kaitos ryšių punktą, kuris būtų atsakingas už derybas dėl klimato ir klimato politikos įgyvendinimą bei stebėseną;

65. atkreipia dėmesį į UNFCCC sustiprintą Limos darbo programą lyčių klausimais ir jos Lyčių lygybės veiksmų planą, kuriuose pripažįstama, kad būtina toliau skatinti ir plačiau propaguoti lyčių lygybę kaip horizontalųjį prioritetą klimato kaitos srityje; pakartoja savo raginimą Komisijai parengti konkrečių veiksmų planą, kuriuo būtų siekiama įvykdyti atnaujinto Lyčių lygybės veiksmų plano įsipareigojimus, ir sukurti nuolatinį ES lyčių aspekto ir klimato kaitos ryšių punktą, kuriam būtų skiriama pakankamai biudžeto lėšų, kad ES ir pasaulyje būtų galima įgyvendinti ir stebėti lyčių aspekto atžvilgiu konstruktyvius veiksmus klimato kaitos srityje ([26]); ragina ES integruoti lyčių aspektą į visus klimato ir aplinkos politikos formavimo procesus; pakartoja savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms užtikrinti lyčių požiūriu teisingus nacionalinius klimato srities veiksmų planus ir prasmingą visų lyčių dalyvavimą juos rengiant ir įgyvendinant, taip pat stiprinti moterų ir moterų organizacijų vaidmenį valdymo ir sprendimų priėmimo procesuose, didinti jų galimybes gauti finansavimą ir dalyvauti programose, kuriomis remiamas moterų vaidmuo klimato srities veiksmų valdyme;

66. pažymi, kad pagal Paryžiaus susitarimą tikimasi, kad išsivysčiusios šalys teiks ataskaitas, kaip į finansavimą integruojamas lyčių aspektas ir ar teikiant finansavimą atsižvelgiama į lyčių aspektus; reiškia susirūpinimą dėl to, kad projektuose vis dar aiškiai nepakankamai atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir ragina ES dėti daugiau pastangų šioje srityje; rekomenduoja atlikti lyčių aspekto analizę siekiant padėti nustatyti skirtingus visuomenės poreikius ir interesus, taip pat skirtingus visuomenės galimybių naudotis finansavimo mechanizmais lygius; pakartoja savo raginimą Komisijai parengti konkrečių veiksmų planą, kuriuo siekiama įvykdyti COP 25 patvirtinto atnaujinto Lyčių lygybės veiksmų plano įsipareigojimus, kuriems būtų skiriama pakankamai biudžeto lėšų, kad ES ir pasaulyje būtų galima įgyvendinti ir stebėti lyčių aspektą integruojančius veiksmus klimato kaitos srityje; mano, kad tai galėtų būti pavyzdys kitoms konferencijos šalims imtis panašių priemonių;

Pramonė, MVĮ ir konkurencingumas

67. mano, kad COP 27 yra labai svarbus žingsnis nuo Paryžiaus susitarimo pasirašymo 2015 m., nes Sąjunga pradėjo įgyvendinti pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, dokumentų rinkinį „RePowerEU“ ir kitas priemones, siekdama ne tik sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir ne vėliau kaip iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, bet ir pertvarkyti savo energetikos sistemą; mano, kad ekonomikos klestėjimas, socialinė sanglauda, darbo vietų kūrimas, darni pramonės plėtra ir klimato politika turėtų vienas kitą stiprinti; pabrėžia, kad kovojant su klimato kaita turėtų būti siekiama mažinti energijos nepriteklių, didinti atsparumą ir konkurencingumą ir suteikti galimybių ES pramonei ir MVĮ, kuriomis būtų galima pasinaudoti, jei teisės aktų leidėjai įsipareigotų laiku imtis specialiai pritaikytų, solidarumu grindžiamų ir tinkamų politinių reagavimo priemonių; mano, jog itin svarbu, kad Sąjunga įgytų pradininkės pranašumą ir būtų lyderė rodydama pavyzdį, sykiu apsaugodama vidaus rinką nuo nesąžiningos trečiųjų šalių konkurencijos ir užtikrindama vienodas sąlygas Europos pramonei visame pasaulyje;

68. pabrėžia, kad Sąjunga turėtų dėti visas pastangas, kad jos pramonės šakos ir MVĮ išlaikytų pirmaujančią poziciją ir pasaulinį konkurencingumą pereinant prie nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio ekonomikos; nurodo, kad siekiant išlaikyti ES pirmavimo vaidmenį ir išplėsti jo sritis, reikėtų pasinaudoti turimomis ir novatoriškomis politikos priemonėmis; pabrėžia, kad reikia toliau sparčiai mažinti Europos pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro ir toliau teikti Sąjungos paramą šiam tikslui, visų pirma proporcingiems įsisavinimo MVĮ sprendimams; palankiai vertina iniciatyvas, kurių imtasi

([26]) 2021 m. sausio 21 d. rezoliucija dėl ES lyčių lygybės strategijos (OL C 456, 2021 11 10, p. 208).

strateginių vertės grandinių srityje; pripažįsta teigiamą poveikį Europos pramonei, įskaitant MVĮ, kurį daro priimamos ankstyvos strategijos kovojant su klimato kaita ir Sąjungos pavyzdys siekiant poveikio klimatui neutralumo, nes taip atveriamos naujos galimybės mažiau pažengusioms ar mažesnių užmojų šalims ir gali būti užtikrinamas labai naudingas konkurencinis pranašumas ES pramonei ir MVĮ; pabrėžia, kad reikia parengti daugiašalius ir dvišalius ES ir jos partnerių susitarimus, kurių įgyvendinimas būtų užtikrinamas ir kuriais būtų siekiama perkelti Sąjungos aplinkosaugos standartus ir užtikrinti vienodas sąlygas prekybai ir investicijoms; pabrėžia, kad reikia užkirsti kelią Europos pramonės ir MVĮ gamybos ir investicijų perkėlimui, kuris vyksta dėl to, kad už Sąjungos ribų taikomos ne tokios griežtos kovos su klimato kaita priemonės, ir todėl ragina tarptautinius partnerius derinti pastangas kovojant su klimato kaita; kita vertus, mano, kad gamyba ir investicijos Europoje sustiprintų ES pramonės vertės grandinę ir strateginį savarankiškumą nestabiliame pasauliniame kontekste;

69. pripažįsta MVĮ, ypač labai mažų įmonių ir startuolių, esminį vaidmenį skatinant ir užtikrinant užimtumą ir augimą, taip pat pirmaujant skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos srityje; primena, kad MVĮ yra esminė Europos ekonominės ir socialinės struktūros dalis, todėl teisės aktų leidėjai turi jas remti ir skatinti pertvarkos laikotarpiu, visų pirma užtikrindami galimybę gauti finansavimą tvarioms technologijoms, paslaugoms ir procesams ir supaprastindami administracines procedūras; yra susirūpinęs dėl to, kad visose su bendrąja rinka susijusiose ES politikos srityse, įskaitant siekį skatinti skaitmeninimą ir žaliąją pertvarką, nepakankamai atsižvelgiama į MVĮ galimybes ir pažeidžiamumą;

70. palankiai vertina ES piliečių, bendruomenių, savivaldybių, miestų, regionų, pramonės sektorių ir institucijų įsipareigojimą, pastangas ir pažangą, kurią jie iki šiol padarė siekdami įgyvendinti Paryžiaus susitarime numatytus įpareigojimus;

71. palankiai vertina tai, kad keletas ES prekybos partnerių pradėjo taikyti prekybos anglies dioksidu ar kitus anglies dioksido apmokestinimo mechanizmus, ir ragina Komisiją toliau skatinti šią ir panašią politiką pasauliniu mastu; laukia greito susitarimo su Taryba dėl pasiūlymo dėl socialiniu požiūriu teisingo ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo, kuris apimtų veiksmingą anglies dioksido nutekėjimo mechanizmą, ir jo poveikio, kuriuo bus skatinamas pasaulinis anglies dioksido apmokestinimas, nes tai padės sumažinti pasaulyje išmetamą anglies dioksido kiekį ir pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus;

72. mano, kad perėjimas prie tvarios ekonomikos turi būti derinamas su Europos konkurencingumo išsaugojimu ir darbo vietų kūrimu, nes, norint Europos žaliojo kurso sėkmės, labai svarbu, kad bendroji rinka, prisitaikant prie naujos reguliavimo aplinkos, išliktų ekonomiškai efektyvi;

73. pabrėžia, kad reikia skatinti konkurencingas biržos prekių ir retųjų metalų rinkas, kurios yra būtinos žaliajai pertvarkai, nes pasaulio biržos prekių ištekliai priklauso labai mažai valstybių; pabrėžia, kad nuolatinė priklausomybė nuo kelių tiekėjų bus atoveikis kai kurioms dabartinėms politikos priemonėms, pvz., planui „RePowerEU“, ir Sąjungos piliečių daromoms aukoms;

74. pabrėžia, kad reikia kvalifikacijos programų, kuriomis būtų siekiama perkvalifikuoti darbo jėgą, kad ji atitiktų didėjančią darbo jėgos paklausą energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir žaliųjų technologijų sprendimų srityse; ragina visas valstybes nares imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad dabartinė ir būsima Europos darbo jėga įgytų visus reikiamus įgūdžius, kad galėtų valdyti, įgyvendinti ir diegti inovacijas, reikalingas žaliajai pertvarkai;

Energetikos politika

75. palankiai vertina visas iniciatyvas, kuriomis siekiama sumažinti ES priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, sumažinti ir galiausiai panaikinti priklausomybę nuo viso Rusijos iškastinio kuro ir susijusių produktų, nes Rusija naudoja savo gamtos išteklius kaip ginklą ir dėl savo invazijos į Ukrainą; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą parengti investicijų planą, skirtą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir atsinaujinantiesiems energijos ištekliams, siekiant sustiprinti energetinį savarankiškumą; primena, kad, Komisijos skaičiavimais, norint iki 2030 m. laipsniškai panaikinti mūsų energetinę priklausomybę nuo Rusijos, reikia 300 mlrd. EUR; atkreipia dėmesį į ES vykdomą darbą su tarptautiniais partneriais siekiant įvairinti energijos tiekimą; pažymi, kad Komisijos analizėje, kuria grindžiamas planas „RePowerEU“, prognozuojama, kad dėl naujų aplinkybių kai kurie iškastiniu kuru pagrįsti pajėgumai, deja, gali būti naudojami ilgiau, nei tikėtasi iš pradžių;

76. palankiai vertina vykdomą energetikos teisės aktų peržiūrą pagal pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinį, siekiant juos suderinti su padidintu tikslu ne vėliau kaip 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 55 proc., kad ne vėliau kaip iki 2050 m. būtų užtikrintas poveikio klimatui neutralumas; vis dėlto ragina tęsti darbą siekiant nustatyti platesnio užmojo tikslus, pvz., susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energija ir energijos vartojimo efektyvumu, ypač atsižvelgiant į tai, kad Sąjunga ir toliau turėtų pirmauti rodydama pavyzdį;

77. pabrėžia itin svarbų energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių vaidmenį pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos; primena, kad ekologiškiausia energija yra ta, kurios nevartojame, ir kad tai propaguojant ypač svarbus energijos vartojimo efektyvumo priemonių vaidmuo; pripažįsta pažangą, padarytą plėtojant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą; sykiu ragina toliau plėtoti efektyvaus energijos vartojimo veiksmus, pvz., sektorių integraciją ir perteklinės šilumos panaudojimą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2018 m. šildymas sudarė 50 proc. pasaulio suvartojamos energijos ([27]) ir kad, laikantis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, ši energija gali būti naudingai pakartotinai naudojama ir reintegruota kaip tvarus šilumos šaltinis, kuris būtų naudingas visoms šalims, nes perteklinė šiluma gaminama visose šalyse; vis dėlto pripažįsta, kad svarbu suderinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, kad ne vėliau kaip iki 2050 m. būtų užtikrintas poveikio klimatui neutralumas ir laikomasi Paryžiaus susitarimo, taip pat būtų pasiekti plano „RepowerEU“ tikslai, pasinaudojant dabartinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir kaupimo technologijų sąnaudų mažėjimo proga; pripažįsta, kad didesnis Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo iki 2030 m. užmojis turėtų būti suderinamas su reikalinga elektrifikavimo, vandenilio, elektrosintetinių degalų ir kitų žaliajai pertvarkai reikalingų švarių technologijų plėtra ir įsisavinimu;

78. primena, kad reikia labai išplėsti ir paspartinti leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūras, atsižvelgiant į ES gamtos teisės aktus, be kita ko, susijusius su biologine įvairove, ir įtraukti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus į pajėgumų žemėlapių sudarymo ir planavimo procesą;

79. primena Sąjungos įsipareigojimą laikytis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, pagal kurį atsižvelgiama į išlaidų efektyvumą, sistemos efektyvumą, kaupimo pajėgumus, paklausos lankstumą ir tiekimo saugumą; pabrėžia, kad svarbu šį principą integruoti ir įgyvendinti visuose atitinkamuose teisės aktuose ir iniciatyvose ir, kai tinkama, visuose sektoriuose; atkreipia dėmesį į neišnaudotas efektyvaus energijos vartojimo galimybes tokiuose sektoriuose kaip pramonė ([28]), informacinės technologijos, transportas ir pastatai, įskaitant šildymą ir vėsinimą; palankiai vertina strategiją „Renovacijos banga“ ir susijusias bei konkrečias reguliavimo, finansavimo ir galimybių priemones, kuriomis siekiama iki 2030 m. bent padvigubinti metinį pastatų energinės renovacijos rodiklį, skatinti esminę renovaciją ir sudaryti palankesnes sąlygas elektromobilumui, kaip numatyta pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinyje, siekiant sumažinti energijos nepriteklių; primena, kad statybos ir renovacijos sektoriuje MVĮ atliks itin svarbų vaidmenį per visą „Renovacijos bangos“ laikotarpį, nes tai leis sumažinti pastatų energijos poveikį ir poveikį klimatui;

80. palankiai vertina strategiją „RePowerEU“ ir ragina visas ES valstybes nares apsvarstyti IEA 10 punktų planą, kurį tinkamai įgyvendinus būtų galima gerokai daugiau nei perpus sumažinti dujų importą iš Rusijos ir taip sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos gamtinių dujų;

81. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu kuo greičiau palaipsniui atsisakyti iškastinio kuro; pažymi, kad šis tikslas turi būti pasiektas kuo labiau didinant jo teigiamą poveikį Sąjungos energetiniam saugumui, pramonės konkurencingumui ir piliečių gerovei; ragina G7 šalis rodyti energetikos pertvarkos pavyzdį ir sustabdyti visas naujas investicijas į iškastinio kuro gavybą; palankiai vertina G7 šalių įsipareigojimą iki 2035 m. sumažinti savo energetikos sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro ir iki šių metų pabaigos nutraukti daugumos užjūrio iškastinio kuro projektų finansavimą; atkreipia dėmesį į tarptautinio bendradarbiavimo svarbą siekiant palaipsniui atsisakyti iškastinio kuro, pvz., BOGA ir „Powering Past Coal Alliance“;

82. apgailestauja dėl to, kad iškastinio kuro energijos subsidijos Sąjungoje nuo 2008 m. išliko stabilios ir sudaro apie 55–58 mlrd. EUR per metus, t. y. apie trečdalį visų energijos subsidijų Sąjungoje, ir kad šiuo metu 15 valstybių narių iškastinį kurą subsidijuoja daugiau nei atsinaujinančiųjų išteklių energiją; mano, kad iškastinio kuro subsidijos trukdo

([27]) IEA, „Market analysis and forecast from 2019 to 2024“, https://www.iea.org/reports/renewables-2019/power

([28]) Primena, jog apskaičiuota, kad galutinis energijos suvartojimas pramonėje iki 2030 m. gali būti sumažintas 23,5 proc., palyginti su įprastinės veiklos scenarijumi.

įgyvendinti Europos žaliojo kurso tikslus ir Paryžiaus susitarimo įpareigojimus; pabrėžia, kad itin svarbu užtikrinti nuoseklesnius kainų signalus visuose energetikos sektoriuose ir valstybėse narėse ir vengti išorės sąnaudų internalizavimo; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios valstybės narės neseniai patvirtino priemones, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus nuo tiesioginio kylančių energijos kainų poveikio, ypač namų ūkiams, ir primygtinai reikalauja, kad tokia praktika ir toliau būtų išskirtinė ir laikina; ragina valstybes nares ir kitas COP 26 šalis teikti pirmenybę investicijoms į žaliąją energiją ir infrastruktūrą ir palaipsniui panaikinti visas tiesiogines ir netiesiogines iškastinio kuro subsidijas;

83. mano, jog tam, kad Sąjunga užtikrintų poveikio klimatui neutralumą, jos energetikos sistema turėtų būti integruota ir grindžiama pakopine prioritetų sistema, pradedant nuo principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo, remiantis išlaidų efektyvumu, sistemos efektyvumu, kaupimo pajėgumais, tiekimo saugumu ir paklausos lankstumu, kuriuos padeda užtikrinti išmanieji tinklai, taip taupant energiją, po to tiesiogiai elektrifikuojant galutinio vartojimo sektorius iš atsinaujinančiųjų išteklių, naudojant atsinaujinančiųjų išteklių ir iš jų pagamintus degalus, įskaitant vandenilį, galutinio vartojimo reikmėms, o pereinamuoju laikotarpiu naudojant darnius ir saugius mažo anglies dioksido pėdsako degalus toms reikmėms, kurioms neturima kitos alternatyvos, kartu išlaikant energijos prieinamumą, įperkamumą ir tiekimo saugumą plėtojant žiedinę, labai efektyviai energiją vartojančią, integruotą, tarpusavyje sujungtą, atsparią ir daugiarūšę energetikos sistemą;

84. primena, kad svarbu atsižvelgti į nacionalinių energetikos sistemų ir uždavinių įvairovę; pabrėžia teisingos pertvarkos poreikį ir pakartoja naujajame Žaliajame kurse išdėstytą pažadą nieko nepalikti nuošalyje; yra susirūpinęs dėl to, kad apie 50 mln. namų ūkių Sąjungoje vis dar gyvena energijos nepritekliaus sąlygomis, ir mano, kad ES turėtų dėti daugiau pastangų, kad užkirstų kelią šiam reiškiniui ir kuo labiau sumažintų jo mastą; pabrėžia, kad svarbus socialinis didesnių klimato srities užmojų aspektas; pabrėžia, kad pastatų renovacija labai svarbi siekiant sumažinti pastatų suvartojamos energijos kiekį, taršą ir sąskaitas už energiją; pabrėžia, kad energetikos politikos priemonių srityje turėtų būti laikomasi sąžiningos ir teisingos pertvarkos principo, taip pat glaudžiai bendradarbiaujama su pilietine visuomene ir socialiniais partneriais; todėl mano, kad viešosios politikos priemonės, stipresnė socialinė partnerystė ir pilietinės visuomenės dalyvavimas vietos, nacionaliniu ir ES lygmenimis yra būtina sąlyga siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo visuose visuomenės sektoriuose sąžiningu, įtraukiu ir socialiai tvariu būdu;

85. palankiai vertina tai, kad priimta Europos vandenilio strategija, kurioje numatyta iki 2024 m. ES įrengti elektrolizerius vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, kurių bendras pajėgumas būtų bent 6 GW, o iki 2030 m. – įrengti elektrolizerius vandeniliui iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminti, kurių bendras pajėgumas būtų bent 40 GW; atsižvelgdamas į tai, ragina Sąjungą ir valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas vandenilio integracijai sektoriuose, kuriuose sudėtinga mažinti taršą;

86. palankiai vertina ES jūrinių išteklių strategiją ir jos užmojį iki 2030 m. pasiekti bent 60 GW, o iki 2050 m. – 340 GW pajėgumą, kurį Parlamentas prašė padidinti iki 450 GW ([29]), taip pat Saulės energijos strategiją, kuria siekiama iki 2025 m. įrengti 320 GW saulės fotovoltinės energijos pajėgumus, o iki 2030 m. – 600 GW; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad strategijos įgyvendinimas būtų naudingas visai Sąjungai, įskaitant prieigos prie jūros neturinčias valstybes nares; pabrėžia, kad Europos įmonės yra pasaulio lyderės ir pramonės lyderės jūrinių atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir kad šis sektorius turi neišnaudotą tolesnio darbo vietų kūrimo (tiesiogiai ir netiesiogiai), augimo ir eksporto potencialą; ragina, kad Europos pirmavimas atsinaujinančiųjų išteklių pramonėje ir jos tiekimo grandinės būtų ES pramonės politikos dalis; su dideliu pasitenkinimu atkreipia dėmesį į 2022 m. gegužės mėn. Esbjerge (Danija) įvykusiame Šiaurės jūros aukščiausiojo lygio susitikime Belgijos, Danijos, Vokietijos ir Nyderlandų pasirašytą bendrą deklaraciją, pagal kurią Šiaurės jūra taps Europos žaliosios energetikos centru;

87. yra įsitikinęs, kad reikia sudaryti sąlygas vartotojams įgyti daugiau žinių ir turėti daugiau paskatų rinktis tvaresnes energijos rūšis ir būti aktyvesniems; ragina Komisiją įvertinti, kokių tinklo pajėgumų reikia atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir šildymo elektra sprendimams integruoti, ir nustatyti likusias kliūtis, trukdančias plėtoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, visų pirma mažas pajamas gaunantiems ar pažeidžiamiems namų ūkiams;

([29]) 2022 m. vasario 16 d. rezoliucija dėl Europos jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategijos (OL C 342, 2022 9 6, p. 66).

88. ragina tęsti darbą, susijusį su Energijos mokesčių direktyvos persvarstymu, siekiant suderinti mokesčių politiką su 2030 m. ir 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslais, kartu įvertinant jos poveikį, be kita ko, vartotojams, energijos nepritekliui ir transporto nepritekliui;

89. pabrėžia, kad, nors Europa siekia įgyvendinti savo plataus užmojo tikslus, norint ne vėliau kaip iki 2050 m. iki nulio sumažinti grynąjį išmetamą teršalų kiekį pasaulyje, reikės koordinuotų pasaulinių veiksmų; pabrėžia, kad besivystančioms šalims reikės tarptautinės pagalbos, kad jos galėtų pereiti prie žaliosios ekonomikos; pabrėžia, kad svarbu stiprinti glaudų tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir dalytis gerąja praktika su tarptautiniais partneriais politikos formavimo ir mokslo srityse, įskaitant technologijų perdavimą, siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir investicijas į tvariosios energetikos technologijas ir infrastruktūrą; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija neseniai priėmė komunikatą dėl ES išorės veiksmų energetikos srityje, kuris apima jos pasiryžimą bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis visame pasaulyje ir skatinti „šalis partneres didinti savo klimato srities užmojus ir apibrėžti, kaip sieks poveikio klimatui neutralumo, taip pat užmegzti ilgalaikius abipusiškai naudingus santykius, visų pirma energetikos srityje“;

90. palankiai vertina Komisijos ketinimą 2022 m. priimti energetikos sektoriaus skaitmeninimo veiksmų planą, kad ES taptų technologijų lydere ir būtų sudarytos sąlygos sukurti labiau integruotą energetikos sistemą su pažangiais sprendimais konkrečiuose sektoriuose ir geresniu finansavimu 2021–2027 m. laikotarpiu; primena, kad svarbu šalinti kibernetinio saugumo riziką energetikos sektoriuje siekiant užtikrinti energijos sistemų atsparumą;

Moksliniai tyrimai, inovacijos, skaitmeninės technologijos ir kosmoso politika

91. palankiai vertina programos „Europos horizontas“ vaidmenį ir indėlį siekiant poveikio klimatui neutralizavimo; laikosi nuomonės, kad partnerystės pagal programą „Europos horizontas“, įskaitant bendrąsias įmones, skatins viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą siekiant prisidėti prie žaliosios pertvarkos, kartu užtikrinant, kad inovacijos būtų tvarios, prieinamos, pasiekiamos ir įperkamos; pabrėžia, kad svarbu gerinti MVĮ prieigą prie kvietimų teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ ir jų dalyvavimą, taip pat geriau informuoti piliečius apie Europos mokslinių tyrimų ir plėtros projektų ir naujų technologijų, įskaitant pavyzdinius projektus, rezultatus ir juos įtraukti, siekiant padidinti įsisavinimą visuomenėje ir užtikrinti, kad Sąjungos vaidmuo būtų labiau matomas jos piliečiams;

92. palankiai vertina programos „Copernicus“ ir naujo ES Žemės stebėjimo žinių centro, skirto sausumos, atmosferos ir jūrų aplinkos stebėsenos paslaugoms, vaidmenį; pabrėžia palydovinio stebėjimo pajėgumų svarbą stebint, modeliuojant, prognozuojant ir padedant formuoti politiką klimato kaitos srityje;

93. pabrėžia, kad reikia pritraukti daugiau viešųjų ir privačiųjų investicijų į naujų tvariųjų technologijų mokslinius tyrimus, inovacijas ir diegimą, be kita ko, daug darbo jėgos reikalaujančiose pramonės srityse, ir į būtinus naujus infrastruktūros tinklus ir projektus, kuriais prisidedama prie Europos žaliojo kurso ir Paryžiaus susitarimo tikslų įgyvendinimo; pabrėžia, kad vykdant būsimus mokslinius tyrimus ir kuriant technologijas turėtų būti atsižvelgiama į tvarumą ir žiediškumą; sykiu pabrėžia fundamentaliųjų mokslinių tyrimų, taip pat bendradarbiavimu grindžiamo ir tarpdalykinio požiūrio mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje svarbą sprendžiant klimato problemas; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad reikia remti socialines inovacijas, kurios yra būtinos siekiant patenkinti netenkinamus visuomenės poreikius ir spręsti iššūkius, drauge įgalinant žmones per žaliąją pertvarką;

94. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti paskatų, kuriomis skatinamos novatoriškos technologijos siekiant 2030 ir 2050 m. tikslų, nuoseklumą ir suderinamumą, sprendžiant jau brandžių technologijų diegimo klausimą, taip pat investicijas į naujas technologijas, kurias reikia sukurti, kad ne vėliau kaip 2050 m. būtų pasiektas Sąjungos tikslas užtikrinti poveikio klimatui neutralumą;

95. pabrėžia, kad reikia dvejopos pertvarkos, kurioje skaitmeninė ir žalioji pertvarka būtų neatsiejamos; pabrėžia, kad skaitmeninės technologijos gali atlikti esminį vaidmenį Sąjungos žaliojoje pertvarkoje; primena, kad, siekiant Sąjungos ekonomikos atsigavimo, reikia sukurti stabilią reguliavimo sistemą, kuri sudarytų palankias sąlygas pažangai mokslinių tyrimų, inovacijų ir tvarių technologijų plėtros srityje, įskaitant į rinką orientuotą pažangą, ir tinkamas jų finansavimo sąlygas;

96. pabrėžia, kad skaitmeninimas yra vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių energetikos sistemos integraciją, nes jis gali užtikrinti dinamiškus ir tarpusavyje susietus energijos nešiklių srautus, sudaryti sąlygas susieti įvairesnes rinkas ir teikti reikiamus duomenis pasiūlai ir paklausai suderinti; pabrėžia skaitmeninių technologijų potencialą didinti energijos vartojimo efektyvumą ir taip mažinti bendrą išmetamą ŠESD kiekį; pabrėžia, kad reikia užtikrinti saugią reguliavimo sistemą su nediskriminacinėmis ir skaidriomis prieigos prie energetikos duomenų ir jų perdavimo procedūromis; primena, kad, Komisijos skaičiavimais, IRT ekologinis pėdsakas sudaro 5–9 proc. bendros suvartojamos elektros energijos ir daugiau kaip 2 proc. bendro išmetamo ŠESD kiekio; pabrėžia, kad, remiantis Komisijos jungtinio tyrimų centro 2018 m. atliktu dirbtinio intelekto tyrimu, duomenų centrams ir duomenų perdavimui gali tekti 3–4 proc. visos Sąjungoje suvartojamos elektros; pabrėžia, kad Komisija tikisi, jog 2018–2030 m. duomenų centrų vartojimas padidės 28 proc.; pabrėžiama, kad 47 proc. skaitmeninio sektoriaus išmetamo anglies dioksido kiekio tenka vartotojų įrangai, pvz., kompiuteriams, išmaniesiems telefonams, planšetiniams kompiuteriams ir kitiems prijungtiems prietaisams; todėl ragina imtis priemonių, kuriomis būtų mažinamas IRT sektoriaus anglies dioksido pėdsakas, užtikrinant efektyvų energijos ir išteklių naudojimą tinklų, duomenų centrų ir vartotojų prietaisų lygmeniu, ir pakartinai atkreipia dėmesį į tikslą ne vėliau kaip iki 2030 m. užtikrinti, kad duomenų centrai taptų neutralaus poveikio klimatui ir labai efektyviai naudotų energiją, kaip nurodyta skaitmeninėje strategijoje;

97. primena mokslinių tyrimų ir inovacijų indėlio svarbą siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų ir Europos žaliojo kurso tikslų; ragina Komisiją ir valstybes nares remti mokslinius tyrimus ir inovacijas ir apskritai didinti ES ir nacionaliniuose biudžetuose numatytas lėšas, skirtas MTI veiklai, susijusiai su saugios ir tvarios energetikos technologijomis ir inovacijomis; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę toliau remti technologijas ir inovatyvius sprendimus, kurie padės kurti klimato kaitos poveikiui atsparią ir integruotą energetikos sistemą, įskaitant sritis, kuriose Europa yra pasaulinė lyderė, ir vietos vertės grandines; mano, kad siekiant klimato politikos tikslų ir didelės ekonominės naudos europiečiams, Sąjungoje būtina turėti pagrindinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos vertės grandinių segmentus, ir ragina imtis tinkamų priemonių siekiant remti Europos turinio vaidmenį atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimo grandinėje ir teisės aktuose;

Klimato kaita ir vystymasis

98. dar kartą patvirtina ES įsipareigojimą užtikrinti politikos suderinamumą vystymosi labui, ypač pramonės, žemės ūkio, žuvininkystės, prekybos ir investicijų politikos srityse; pabrėžia, kad reikia taikyti nuoseklų požiūrį į Paryžiaus susitarimo ir Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimą vykdant tiek vidaus, tiek išorės politiką;

99. ragina Komisiją, valstybes nares ir kitas G7 šalis parengti ir patvirtinti teisingos energetikos pertvarkos partnerystes su besivystančiomis šalimis ir imtis naujų ir papildomų investicijų, siekiant užtikrinti teisingą pertvarką besivystančiose šalyse palaipsniui atsisakant iškastinio kuro; mano, kad šios partnerystės iš esmės turėtų būti grindžiamos su skolos susidarymu nesusijusiomis finansavimo priemonėmis;

100. pabrėžia žmogaus teisių požiūrio svarbą klimato politikos veiksmams, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant visas priemones būtų gerbiamos ir palaikomos visų žmonių teisės; primygtinai ragina UNFCCC šalis integruoti žmogaus teisių aspektą į savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, savo pranešimus apie prisitaikymą ir savo nacionalinius veiksmų planus;

101. ragina vykdant vystymosi ir klimato politiką spręsti nelygybės, anksčiau susidariusių skolų ir skurdo, kuriuos dar labiau apsunkina neigiamas klimato kaitos poveikis, problemas;

Europos Parlamento vaidmuo

102. mano, kad Parlamentas turėtų būti įtrauktas į ES delegaciją, nes turi pritarti sudaromiems tarptautiniams susitarimams ir, kaip viena iš teisėkūros institucijų, atlieka esminį vaidmenį įgyvendinant Paryžiaus susitarimą ES lygmeniu; todėl tikisi, kad jam bus leista dalyvauti ES koordinavimo posėdžiuose Klimato kaitos konferencijoje COP 27 Šarm aš Šeiche ir kad jam bus užtikrinta galimybė susipažinti su visais parengiamaisiais dokumentais nuo pat derybų pradžios;

o

o o

103. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir UNFCCC sekretoriatui su prašymu toliau ją perduoti visoms Konvencijos šalims narėms, kurios nėra ES valstybės narės.